

KRONIKO DE ESPERANTO EN PRAGO

ekde 2014

Tomáš Břicháček
(kompilanto)

Versio de la 17-a de decembro 2019

2014

29/01/2014 – Aperis la unua Bulteno (n-ro 1/2014, 200) editorita de la nova redaktoro Tomáš Břicháček. La Bulteno aperis ne nur en presita formo, sed ankaŭ elektronike en la paĝaro <http://bulteno.cs-retromusic.net/>.

10/02/2014 – En la sidejo de Unuiĝo de interpretistoj kaj tradukistoj, Senovážné náměstí 23, Praha 1 okazis bapto de la ĉeĥa versio de la libro *Maskerado ĉirkaŭ la morto* de Tivadar Soros eldonita de KAVA-PECH. Ĝin ĉeestis krom la tradukintino Jindřiška Drahotová ankaŭ la redaktoro de la verko Humphrey Tonkin, profesoro kaj eksa prezidanto de la Hartford-Universitato en Usono kaj eksa prezidanto de UEA.

27/02/2014 – Esperantista klubo en Praha elektis sian novan estraron. Novaj komitatanoj estiĝis Tomáš Břicháček (prezidanto), Jiří Mišurec (vicprezidanto kaj kasisto), Vlasta Piščíková, Pavla Zemanová, Jiří Patera, Jan Šebetovský, Vít Guglielmo Mišurec. La nova komitato de EKP decidis pri la ŝanĝo de la kunvenhoroj. Ili devis okazi plue ĵaŭde, sed nur ĉiun duan semajnon kaj ekde la 17-a ĝis la 19-a horo, por ke ankaŭ gelaborantoj kaj gestudentoj povu partopreni. La kunvenoj devus havi antaŭdifinitan programon (temon).

01/03/2014 – En la praga bestĝardeno okazis la tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental' kun festo de “adoptotago” kaj granda konkursa pikniko.

27/03/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis la unua kunveno kun antaŭe difinita programo. Estis prelego de Vlasta Piščíková pri la itala regiono Kampanio kun prezentado de fotoj.

29/03/2014 – La klubo E-mental' kunlaborante kun dresdenaj esperantistoj organizis aranĝon *Granda pikniko en Meissen*.

En aprilo 2014 la Bultena paĝaro <http://bulteno.cs-retromusic.net/> fariĝis paĝaro de EKP. Ekatingeblis aktualaj informoj pri la agado de la klubo kaj ĝenerale pri la agado de ĉiuj geesperantistoj en Prago, programo de la kunvenoj, informojn pri la laboro de la komitato, revuo Bulteno en elektronika formo kaj listo de interretaj ligoj.

En aprilo 2014 la oficiala adreso de la EKP estis ŝanĝita al la adreso: c/o Jiří Mišurec, Jirečkova 5, 170 00 Praha 7.

En aprilo kaj majo 2014 EKP havis problemojn kun la kunvenejo en la strato Ve Smečkách 25. La kvartalestrejo de Prago 1 portempe malpermesis la uzadon de siaj kunvenejoj laŭdire pro tio, ke en unu el ili foje renkontiĝis iuj ekstremistoj. La prezidanto Tomáš Břicháček turnis sin perletere al la kvartalestro de Praha 1. La kvartalestro plenumis la peton kaj ekde la komenco de junio la klubo denove povas kunveni en la ejo.

04-06/04/2014 – La klubo E-mental' organizis en Havlíčkův Brod la *5-a Brilan Internacian Esperanto-Renkontiĝon (BIERo)*.

24-25/05/2014 – La klubo E-mental' organizis en Chocerady edukan aranĝon *SELE – Semajnfina lernado*.

01/05/2014 - La klubo E-mental' organizis socian aranĝon *Unumaja kisado sub floranta ĉerizarbo* kun plezurvojaĝo al Roztoky kaj Levý Hradec.

27/05/2014 – Aperis Bulteno, n-ro 2/2014, 201.

19/06/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis la svinga vespero. Tomáš Břicháček havis prelegon pri la ĉeĥa svinga dancmuziko de 1930-aj kaj 1940-aj jaroj kun aŭskulto de la plej famaj „ŝlagroj“ kaj monstro de tiutempaj muzikaj presitaj materialoj.

27-29/06/2014 – Okazis la tradicia E-mentala gastronomia aranĝo *Viando* – ĉi- foje en Chotýčany.

19/08/2014 la parko en la strato Na Třebešíně en Prago 10 ekportis la nomon de Jiří Karen (*park Jiřího Karena*).

09/08/2014 – Okazis la *2-a E-mentala pikniko* en Saksa Svislando en Zirkelstein kaj Kaiserkrone.

06/09/2014 – Okazis la *3-a E-mentala pikniko* en Saksa Svislando en Brand.

25/09/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis prelego de Jiří Galuška pri sia vojaĝo en Israelon dum la luktoj en la Gaza Sektoro.

26-28/09/2014 – Okazis la tradicia E-mentala gastronomia aranĝo *Vinkelo* – ĉi- foje en Valtice.

09/10/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis prelego de Tomáš Břicháček dediĉita al la genealogio kaj geneologiaj produktoj.

23/10/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis prelego de Petr Chrdle pri la fratoj Karel kaj Josef Čapek.

09-11/11/2014 – La klubo E-mental' organizis en Poděbrady la *6-a Brilan Internacian Esperanto-Renkontiĝon (BIERo)*. Inter programeroj estis trarigardo de la urbo, vizito de la bierfabriko en Nymburk, ludoj, testo kaj bunta kutima matenmanĝegado.

23/11/2014 – Volontuloj de EKP kaj de la klubo E-mental' gviditaj de la pentristo Stanislav Krajíček renovigis la Esperantan monumenton apud la Kongresa centro. Oni ankaŭ ordigis la herbejon en la ĉirkaŭaĵo.

28-30/11/2014 – La klubo E-mental' organizis sian tradician socian aranĝon (*E-mentala Kristnasko*).

04/12/2014 – Aperis Bulteno, n-ro 3/2014, 202.

04/12/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis prelego de Vlasta Piščíková pri la hispana regiono Katalunio.

06/12/2014 – La klubo E-mental' organizis en Freital socian kaj gastronomian aranĝon *Antaŭkristnaska kolbasumado en Saksio*.

15/12/2014 – La praga klubo de la Ĉeĥa Esperanto-Junularo organizis feston okaze de la Zamenhofa tago.

18/12/2014 – En la kunvenejo de EKP okazis la Antaŭkristnaska kunveno.

19/12/2014 – Český rozhlas Plus dediĉis sian programeron *Radiofórum* (19:10-19:40) al Esperanto. La subtitolo de la programero estis: *Má esperanto smysl, když je všude angličtina?* La ĉefa gasto estis Tomáš Břicháček.

20/12/2014 – La klubo E-mental' kun slovakaj esperantistoj organizis en Bratislavo socian aranĝon *Granda "loksumado"*. Estis renkontiĝo meze de Bratislavo kun vizito de antaŭkristnaska foiro, gustumado de slovakaj specialaĵoj "lokŝoj" kaj kristnaska grogo.

Historio de la Bulteno

Jiří Patera

Nia Bulteno komencis aperi en la jaro 1953. Pli frue informoj pri la klubo aperadis en la presita revuo Esperantista, organo de la tiamaj tutŝtata organizaĵoj de ĉeĥaj esperantistoj. Sed en la jaro 1950 ĉiuj tiamaj E-gazetoj estis malpermesitaj kaj la kluba komitato povis kontakti siajn membrojn nur perpoŝte. La klubo tiam havis kelkcent membrojn, eble 200 – 300, sed la kunvenojn partoprenis nur 40 – 50 membroj. Estis do necese la ceterajn membrojn informi pri diversaj aktivecoj de la klubo, pri programo de kunvenoj, pri kotizoj ktp., kaj tion oni faris per leteretoj, flugfolioj, informiloj, ĝis fine aperis la ideo eldonadi Bultenon kun ĉiuj necesaj informoj kaj eĉ kun literaturaj tekstoj. Tiu Bulteno estis stencilita, du- aŭ kvar-paĝa, signita kiel Presaĵo kaj por tio sufiĉis 50- helera poŝtmarko. La bultenon redaktis fama esperantisto Josef Vitek kaj ĝi havis baldaŭ abonantojn en la tuta lando, sekve ĝi estis ne nur praga informilo, sed tutlanda. Ĝi aperadis eĉ en eldonkvanto de 800 ekzempleroj kaj kontribuis al ĝi la pragaj geesperantistoj, kiel S. Kamaryt, Eli Urbanová, T. Pumpr, J. Mařík kaj aliaj.

La bulteno aperis neregule ĉiumonate, sed iam pli ofte, iam kun pli longaj paŭzoj. Okazis, ke ĝi ne aperis eĉ dum du-tri jaroj. Tion ĉi mi aŭdis pli poste, ĉar mi origine ne estis pravano. Mi loĝis en nordbohemia urbo Most kaj en Pragon mi transloĝiĝis fine de la jaro 1977. Mi ricevis postenon en ministerio de financoj kaj mia edzino en la ĉefa kont-oficejo de ŝparbanko. Kaj mi tuj fariĝis membro de la praga klubo kaj eĉ ricevis funkcion en la kluba komitato kiel kultur-referento. Mia tasko estis prepari programojn de kunvenoj kaj ankaŭ iom kontribui al la bulteno. La bulteno tiam ne havis redaktoron, ĝi estis simple eldonata de la klubo. Kaj bonŝance estis tiam bonaj kontribuantoj, ekz. la kluba prezidantino H. Štruncová, J. Mařík, L. Kynčl, A. Slanina, E. Urbanová, J. Ondráček, E. Seemannová, R. Horský, J. Vích, J. Cířhová, Z. Khail kaj multaj aliaj.

Mia unua ĉefartikolo en la bulteno aperis sur la unua paĝo de la novembra numero 1978 kaj havis titolon „Sesdek jaroj de Ĉeĥoslovakio“. Poste mi jam skribis regule artikolojn ŝajne politikajn, sed fakte „pacmovadajn“, ĉar tio estis por Esperanto tre grava en la tiamaj politika situacio. Tre sukcesa estis ekzemple la artikolo el novembro 1984 „Novembro – monato de Esperantaj amaskomunikiloj“, ĉar ĝi estis komplete elsendita en la E-programo de Radio Polonia la 27-an de novembro kaj ripete la 28-an de novembro 1984. Oficiala redaktoro de la bulteno mi fariĝis nur en la j. 1989, kiam por tiu funkcio min nomumis la kluba jarkunveno en aprilo 1989.

En tiu jaro okazis grandaj politikaj ŝanĝoj en nia lando kaj en la tuta Eŭropo, la komunismo bankrotis kaj la renovigita demokratio post la komenca entuziasmo ekis influi negativajoj de kapitalismo. En la tiamaj numeroj de la 9 bulteno la nova demokratio neniel manifestiĝis kaj eĉ okazis, ke la bulteno en la jaro 1994 ĉesis tute aperi. Dum la komunismo la kontaktoj kun la Okcidento estis malfacilaj, oni ne povis vojaĝi tien, nek aboni kaj aĉeti libere gazetojn kaj librojn, tiam Esperanto funkciis kiel iaspeca anstataŭanto, ĉar pere de ĝi oni povis almenaŭ korespondi kaj partopreni esperantajn aranĝojn en la Oriento. Sed post la politikaj ŝanĝoj, kiujn iuj nomas „revolucio“, okazis ŝanĝoj ankaŭ en nia Esperantujo: oni povis libere vojaĝi, aboni kaj aĉeti kion ajn, tiam oni prefere komunikis per la angla, germana kaj aliaj lingvoj, kaj Esperanton oni subite ne bezonis. Tio respeguliĝis ankaŭ en la praga klubo: la nombro de partoprenantoj de kunvenoj sufiĉe falis, falis entute la nombro de klubanoj kaj malaperis ankaŭ la bulteno.

Kiam mi partoprenis konferencojn kaj kongresojn de ĈEA, ĉiam mi aŭdis, ke la praga klubo stagnas, kvankam stagnis la E-kluboj ankaŭ en aliaj urboj. Do, kion fari? Plifortigi la klubon, fari kursojn kaj tiel pligrandigi la klubon montriĝis neebla, ĉar nur malmultaj aliĝis al kursoj kaj baldaŭ forfalis, dum la nombro de klubanoj plu malkreskis. Bonan efikon havis la Universala Kongreso en 1996, ĉar ĝi vekis kaj laborigis kelkajn dormantojn, sed poste la

malbona stato daŭris plu. Estis klare, ke necesas fari ion videblan, ekzemple renovigi la bultenon. Tio okazis nur en la jaro 2000, post kelkaj provoj en 1998 kaj 1999. Do en la jaro 2000 komencis denove aperi nia Bulteno post kelkjara paŭzo, kvar numeroj jare. Kaj en la konferencoj kaj kongresoj de ĈEA estis klare videbla la nova stato de la klubo: ho, la Praga klubo reviviĝis, ĝi eĉ eldonas Bultenon, kia progreso!

Ĉar la esperantaj gazetoj estas kutime tre seriozaj, tro gravmienaj, mi volis, ke nia Bulteno estu male amuza gazeto, kun amuzaj rakontoj, gajaj poemetoj kaj kantetoj, kun multaj anekdotoj por ke la legantoj ĝoje atendu ĉiun novan numeron. Tiam mi komencis aperigi miajn tradukojn de amuzaj rakontoj de Jaroslav Hašek, la aŭtoro de brava soldato Ŝvejek. Sed iuj maljunaj klubaninoj ne ŝatis la rakontojn de Hašek kaj mi devis cedi tiurilate. Kaj aperis alia afero. Venis simpatia virino, montriĝis, ke ŝi estas poetino Věra Ludíková; ŝia poemaro *Uslyšet duši* (Ekaŭdi la animon) ĵus aperis dulingve esperante-ĉeĥe en traduko de Jaroslav Mráz kaj Miroslav Malovec. Kaj ŝi esprimis la deziron, ke ŝiaj pluaj poemoj kaj tekstoj aperu en Esperanto. Tiel ŝiaj verkoj komencis aperadi en la bulteno. Kaj tuj sekvis ŝin alia ĉeĥa poetino Zdenka Bergrová, kies verkoj ankaŭ plenigis paĝojn de Bulteno. Mi ne kapablas traduki poemojn, mi do tradukadis prozajn tekstojn, kaj poemojn esperantigadis Jaroslav Mráz kaj post lia frua morto Jaroslav Krolupper, kiu subite aperis kiel kompetenta poemverkanto kaj tradukanto. Kaj estis postuloj aperigi en Bulteno la verkojn de Čestmír Vidman, leterojn de Jiří Karen, rakontojn de Kamila Bártlová, tekstojn de nia klubano Jindřich Ondráček k. a. Krome pro financaj kialoj la kluba komitato decidis eldonadi ĉiujare nur tri numerojn de la bulteno, tiam miaj redaktoraĵoj eblecoj estis tre limigitaj kaj mia ideo pri amuza gazeto forvaporigis. Ĉar la oficiala organo de ĈEA Starto fariĝis nura movada informilo sen iaj ajn literaturaĵoj, tian literaturan rolon komencis parte transpreni nia bulteno. La bulteno estis origine nura kluba informilo. Ĉar la klubaj aktivecoj estas tre 10 malmultaj kaj malgrandaj, estas necese la bultenon plenigi per literaturaĵoj. Tamen la bulteno ĉiam restas kluba informilo, malgrandformata kaj amatora, eldonata en la nombro de 120 ekzempleroj, do tute neniu tutlanda literatura gazeto.

Lastatempe forpasis iuj gravaj klubanoj, kiel Eli Urbanová kaj Jindřich Ondráček, antaŭ nelonge ankaŭ Čestmír Vidman, kaj tiam aperis neceso ĝustatempe trovi ankaŭ novan kaj ĉefe junan redaktoron de la bulteno. Post mia 35-jara laboro por la bulteno estis jam urĝa tempo havi junan kaj kleran redaktoron kun novaj ideoj kaj kapabloj. Kaj tia persono en Prago bonŝance ekzistas.

Li estas iama estro de la praga E-junularo, do kapabla kaj sperta esperantisto, finstudinto de du fakultatoj de Karola universitato en Prago kaj sekve duobla doktoro (JUDr. + PhDr.), studinto en la universitato en Parizo, instruanto en la Tuteŭropa altlernejo en Prago, redakciano de gazeto *Revuo Politiko*, kiam restas al li tempo, do ankaŭ oficisto en ministerio de justeco. Li do estas oficiale juristo kaj publicisto, li estas fakulo pri la ĉeĥa dancmuziko de duono de la 20-a jc., li prizorgas kelkajn ret-paĝojn kaj publikigas tie (ĉeĥlingve) siajn blogojn. Sed li havas ankaŭ familiajn devojn, ĉar antaŭ nelonge naskiĝis lia dua filo, sekve redakti la bultenon estos por li plua tempbezona laboro. Lia nomo estas Tomáš Břicháček kaj ankaŭ mi estas preta ankoraŭ iom helpi al li kaj precipe daŭrigi la esperantigon de leteroj el la milita tempo de Jiří Karen kaj ankaŭ la artikolojn de la verkistino V. Ludíková. Kaj Tomáš certe trovos kunlaborantojn inter junaj pragaj geesperantistoj, kiel ekz. Daniel Mrázek, kiu en Literatura Foiro aperigis jam kelkajn recenzojn pri moderna Esperanta muziko.

Mi estas konvinkita, ke la Bulteno de Esperantista klubo en Prago havas antaŭ si bonan estontecon kaj ĝi apartenos ne nur al bonaj kaj kvalitaj klubaj eldonaĵoj, sed estos laborejo kaj lernejo por pluaj novaj Esperanto publicistoj, verkistoj kaj tradukistoj.

Bulteno, n-ro 1/2014

Antaŭparolo de la nova redaktoro

Tomáš Břicháček

Karaj geamikoj, vi estas legantaj la unuan numeron de la praga Bulteno en la nova jaro 2014, kiu estas ankaŭ la unua preparita de la nova redaktoro. Permesu al mi saluti vin ĉiujn kaj prezenti mian vizion de la estonteco de nia revuo.

Neniuj vortoj povas sufiĉi por danki al Jiří Patera, kiu senlace laboris por la Bulteno 35 jarojn. Li lasis malantaŭ si profundan spuron. Mi estas ege honorata, ke li elektis min kiel sian sekvanton. Mi akceptas tiun taskon kun humileco kaj respondeco.

Kiel tutviva konservemulo mi nature ne volas fari iujn dramajn ŝanĝojn. Mi volas konservi la bazan formon kaj naturon de la revuo. Ĝi devas resti informilo de la praga klubo kaj samtempe literatura kaj kultura forumo. Tamen kiel junulo alkiutimiĝinta labori kun moderna komputoteĥniko kaj vivanta en juna kolektivo mi povas doni al la revuo novajn impulsojn.

Jen la unua novaĵo: La Bulteno estos eldonata ne nur en presita formo sed ankaŭ elektronike en la interreto sur la paĝo bulteno.cs-retromusic.net (parto de la portalo CS Retro Music) kaj do estos atingebla en la tuta mondo. Sur la paĝo oni povos ne nur elŝuti la elektronikan formon de la numeroj de la revuo, sed ankaŭ legi aktualaĵon el la vivo de la pragaj esperantistoj, kiuj estos sinsekve aldonataj.

Mi ne volas paroli longe pri mi. Mi estas juristo kaj publicisto, kiu okupiĝas pri la juro de la Eŭropa Unio kaj pri la politikaj problemoj de la eŭropa integrado. Ĉion gravan pri mi vi trovos sur mia persona paĝo <http://www.cs-retromusic.net/brichacek.htm>.

Mi deziras al ĉiuj agrablan legadon kaj ĉefe multe da sano kaj energio en la nova jaro!

Bulteno, n-ro 1/2014

Eldono de grava traduko el Esperanto

Petr Chrdle

La unua libro de KAVA-PECH eldonota en januaro 2014 estas tre grava el socia vidpunkto, sed ĝi ankaŭ havas intiman rilaton al Esperanto. Temas pri la ĉeĥa eldono de „Maskerado ĉirkaŭ la morto“ fare de Tidavar Soros, patro de la famkonata usona filantropo kaj hungardevena judo Georgo Soros, verko skribita origine en Esperanto. Ĝia redaktoro, kaj por la Esperanto-eldono, kaj por la angla eldono, estis prof. Humphrey Tonkin, eksa prezidanto de UEA. Li estas ankaŭ redaktoro de la ĉeĥa eldono, por kiu li iom modifis sian ampleksan klarigan postparolon. La verkon ĉeĥigis el la Esperanto-originalo Jindřiška Drahotová.

Mi konfesas, ke estas malmultaj libroj, kiuj postlasis ĉe mi tiom profundan impreson kaj kiuj pensigis min same kiel ĉi tiu libro. Ĝi estas skribita vive, do mi legis ĝin unuspire, tamen ĝi ankaŭ riĉigis min pri multaj scioj, kiuj restis por mi ĝis tiam nekonataj.

[...]

Bulteno, n-ro 1/2014

Pri la agado de nia klubo de post la jarkunveno la 4-an de oktobro 2012

Jiří Patera

La jarkunveno elektis novan komitaton de la klubo, kaj nome la prezidanton Ing. Trojan, la vicprezidanton Ing. Krolupper, la kasiston J. Patera, la komitatatinon P. Zemanová kaj la revizorinon Ing. Turková.

La 8-an de novembro 2012 ni havis solenan kunvenon okaze de la 110-a datreveno de la fondo de nia klubo. La klubo estis fondita la 9-an de novembro 1902 kaj post la klubo en Brno ĝi estis la dua esperantista klubo sur nia teritorio. Okaze de tiu jubileo ni ricevis salut-leteron de la komitato de ĈEA.

Nia tradicia Zamenhof-vespero kaj samtempe Kristnaska vespero okazis la 13-an de decembro 2012. Venis ne nur niaj klubanoj, sed ankaŭ iuj E-Mentalanoj kaj esperantistaj junuloj. Ĉeestis ankaŭ kaj prelegis aŭstra e-isto Anton Oberndorfer, la posedanto kaj praktikanto de Esperanta Retradio. La kunvenon filmis Petro Chrdle kaj ni poste povis vidi la filmon en la Retradio de A. Oberndorfer. Cetere tiu ĉi aŭstra esperantisto vizitis nian klubon kaj prelegis ankaŭ la 21-an de februaro 2013 kaj la 16-an de majo, kiam li rakontis pri sia 3 vizito en Andaluzio. Cetere pri sia vizito en Italio prelegis kaj fotojn montris V. Pištíková la 25-an de aprilo 2013.

Nia komitatano Ing. Jar. Krolupper estas ne nur originala E-poeto, sed ankaŭ tradukanto de ĉeĥa poezio en esperanton. Sed li esperantigas ankaŭ la ruslingvan poezion de la rusa poetino Ljubov Vondroušková, vivanta en Moravio. Aperis jam tri volumetoj de ŝiaj lirikaĵoj. La 5-an de januaro okazis en Brno la 3-a internacia rusa konferenco de la Sudmoravia regiono, por kiu estis invititaj ankaŭ esperantistoj, do ĉeestis ankaŭ M. Turková. Pri tiu ĉi grava literatura aranĝo ŝi poste rakontis en nia klubo.

La 16-an de majo M. Turková prelegis pri malvualigo de nova monumento de J. Hašek en Lipnice, kiun faris la skulptisto Radek Dvořák. La monumento konsistas el dek partoj, sur kiuj estas citaĵo el Ŝvejk en dek lingvoj, inter ili ankaŭ en esperanto. Ĉi-kaze estas necese aldoni, ke por gravurado de la E-teksto de la monumento financan donacon liveris gee-istoj M. Turková kaj V. Kaprál.

La 22-an de junio 2013 kelkaj klubanoj partoprenis la esperantan prezenton de RUR de K. Čapek en Teatro Na Prádle, en la kadro de festivalo "Teatro de lingvoj". Post jardekoj ni havis denove E-lingvan teatron en Prago.

Post la somera libertempo en nia kunveno la 12-an de septembro nia prezidanto J. Trojan, kiu partoprenis la UK en Rejkjaviko, prelegis pri la kongreso kaj pri Islando. La 3-an de oktobro li daŭrigis la prelegon kune kun M. Turková, kiu ankaŭ estis en Rejkjaviko.

La 17-an de oktobro ĉeestis nian kunvenon M. Smyčka kaj riĉigis la kunvenon per sia kantado. Li venis ankaŭ la 21-an de novembro kaj denove la 12-an de decembro, okaze de nia Kristnaska vespero, kiam li deklamis kaj kantis Elingve.

La kunveno la 31-an de oktobro estis dediĉita al la rezultoj de la asocia konferenco en Nymburk, en la kunveno la 21-an de novembro ges-anoj Dvořák prezentis al ni la poemaron de O. Březina „Mia patrino“.

La 23-an de januaro 2014 vizitis nin la ĉeĥa poetino Delicie Nerková, disdonis al ni siajn poemarojn kaj esprimis la esperon, ke ŝiaj verkoj aperados E-lingve en nia Bulteno. J. Patera esperantigos ŝiajn prozaĵojn. Samokaze M. Turková rakontis pri la nova rusista konferenco en Brno, kiun ŝi partoprenis.

Tre grava estis por ni la 10-a de februaro 2014, ĉar tiam okazis la bapto de la ĉeĥa traduko de libro de Tivadar Soros „Maskerado ĉirkaŭ la morto“ en salono de Unuiĝo de Interpretistoj kaj Tradukistoj en Prago. La solenaĵon ĉeestis multaj geesperantistoj ne nur el Prago, sed ankaŭ el aliaj urboj, kaj ĉefe la tradukistino Jindřiška Drahotová, la redaktoro de la libro Humphrey Tonkin kaj la eldonisto Petr Chrdle. La libro pri la persekutado de judoj en Budapeŝto fare de

gestapo certe estos interesa legaĵo pri la vivo de familio Soros kaj precipe de la juna George Soros, la nuntempa mondkonata usona miliardulo kaj filantropo. La verko estas esperanta kontribuo al la monda literaturo.

Post la solenaĵo okazis vespere en salono de Masaryk-stacidomo kunveno de pragaj esperantistoj sub gvido de s-anino Pavla Dvořáková el Písek. Nia Esperantista Klubo en Praha, malgraŭ sia 112-jara historio, troviĝas nun en malbona stato, ĉar la ĝisnunaj membroj maljuniĝas kaj ankaŭ bedaŭrinde 4 forpasas. Tial estas necese, ke la pli junaj geesperantistoj en Prago, agantaj ekster la klubo, enviciĝu en la klubon kaj tiel vivigu kaj disvastigu ties aktivecojn. Pri tio devus decidi la hodiaŭa kunveno.

Bonŝance la unua tiudirekta paŝo jam okazis. La Bulteno de nia klubo jam havas novan redaktoron Tomáš Břicháček kaj la jarkunveno de la klubo, okazinta la 27-an de februaro, elektis novan komitaton de la klubo. La nova prezidanto de nia klubo fariĝis Tomáš Břicháček, sekve li estas kaj la prezidanto de la klubo, kaj la redaktoro de la Bulteno. La vicprezidanto de la klubo kaj samtempe la ekonomo fariĝis Jiří Mišurec, la aliaj komitatanoj estas Vlasta Piščíková, Vít Guiglielmo Mišurec, Jan Šebetovský, Pavla Zemanová kaj Jiří Patera. La grava ŝanĝo estos en tio, ke la kunvenoj de la klubo ne plu okazos ĉiusemajne, sed ĉiun duan ĵaŭdon ekde la 17-a horo, en la kunvenejo en la strato Ve Smečkách n-ro 25. Tial la kunvenojn povos viziti ne nur la pensiuloj, kiel ĝis nun, sed ankaŭ la laborantaj kaj studentaj klubanoj. La kunvenoj havos laŭplanan antaŭpreparitan programon, kio plibonigos la vivon de la klubo.

Bulteno, n-ro 2/2014

Parko en la praga kvartalo Strašnice portos la nomon de Jiří Karen

Jiří Patera

Jiří Karen (1920 – 2000) estis ĉeĥa kaj esperanta poeto. Kiel junulo li lernis Esperanton. Dum la dua mondmilito li devige laboris en Germanio; de tie devenas liaj korespondaĵoj el Germanio el la milita tempo. Post la milito lia amiko konvinkis lin, ke la lingvo Interlingua estas pli bona ol Esperanto kaj de tiam li okupiĝis pri tiu ĉi „moderna“ lingvo. Sed post dudek jaroj li konstatis, ke Interlingua tute ne progresas, dum en Esperanto ekzistas literaturo, gazetoj, diversaj aranĝoj, konferencoj, kongresoj kaj ekspozicioj, kaj tiam li revenis al la lingvo Esperanto.

Jiří Karen estas aŭtoro de 20 eldonitaj ĉeĥlingvaj poemoj, plue de 50 neeldonitaj – samizdataj – multobligitaj kajeroj kun poemoj kaj aliaj tekstoj, kaj kelkaj poemoj en la germana kaj Esperanto. La esperantaj poemoj estas tradukitaj de Rikardo Ŝulco, Jiří Kořínek kaj Jaroslav Mráz, du esperantaj poemoj „Eternaj revuloj“ kaj „Kantoj de vaganto sur planedo Ĝoja Ĝojmalo“ estas liaj originalaĵoj.

La parkon, kiu portos lian nomon, ĉirkaŭas la strato Na Třebešíně. La nomon de Jiří Karen por la parko elektis la estraro de Prago 10.

Bulteno, n-ro 3/2014

La nestoro de pragaj esperantistoj retrospektas

Tomáš Břicháček

En februaro 2014 Inĝ. Josef Trojan post multaj jaroj forlasis la estraron de nia klubo. Li estis nia prezidanto kvazaŭ naŭ jarojn (2003–2010, 2012–2014) kaj estrarano eĉ pli longe.

La nestoro de pragaj geesperantistoj membriĝis antaŭ pli ol kvindek jaroj en la epoko de la fama prezidanto Šustr. Li restas aktivulo kaj ofta partoprenanto de klubaj aranĝoj. Nun li bonvole akceptis inviton de la Bulteno por fari intervjuon por ni.

[...]

Inĝ. Josef Trojan (* 1931)

Origine ŝumavano el vilaĝeto proksime de Stachy. Post la dua mondmilito la sorto alportis lin al Tachov, Pilseno, Mariánské Lázně kaj fine en malfruaj 50-aj jaroj li ankris en Prago. Li finstudis la fakon *inĝenieraj konstruoj* en la Ĉeĥa Alta Tehnika Lernejo (ČVUT). Kiel konstrua inĝeniero li laboris en diversaj ŝtataj entreprenoj, kiuj sinsekve reorganiziĝis kaj ŝanĝis nomojn. En la komenco de la 90-aj jaroj, jam kiel pensiulo li iĝis memstara aŭtorizita specialisto pri statiko. Li estis prezidanto de Esperantista klubo en Praha ekde la 27-a de marto 2003 ĝis la 18-a de marto 2010 kaj ekde la 4-a de oktobro 2012 ĝis la 27-a de februaro 2014.

Ni renkontiĝis la 23-an de oktobro 2014 en la Teatra restoracio en la strato Ve Smečkách kontraŭ nia kluba kunvenejo. Parolante kaj trinkante kapuĉinon ni pasigis unu agrablan horon.

Kiam kaj kiel vi iĝis esperantisto?

Estis post la milito ĉirkaŭ la jaro 1947, kiam mi studis mezlernejon – tehnikumon – en Pilseno. Esperanton sugestis al mi mia bona amiko el infanaj jaroj – kun kiu mi parenteze interrilatas ĝis nun – kaj kiu estis granda entuziasmulo por Esperanto. La pilsena esperantista klubo tiam organizis kurson, do mi alskribiĝis. Partoprenis proksimume tridek homoj – tiam Esperanto estis populara.

Mi trapasis tiun kurson kaj mi ankaŭ aĉetis lernolibron de sinjorino Šupichová, kie estis tuta gramatiko kaj malantaŭe riĉa vortaro, kiun mi ellernis. Baldaŭ, eble post unu jaro estis esperantista kongreso en Brno, kie mi jam bone interkompreniĝis.

Do vi estis unue klubano en Pilseno...

Jes. Ĝuste en la klubo, kiu organizis tiun kurson. Tio estis interesa periodo. Post la februaro 1948 baldaŭ ekestis iuj politikaj problemoj kun la nova reĝimo, sed sinjoro Burda, kluba aktivulo kaj samtempe komunisto, ĉiam solvis ilin.

Finstudinte la mezlernejon mi laboris unue en unu lignomastruma entrepreno en Tachov. Kaj tie mi organizis kurson de Esperanto por proksimume dudek homoj. Ni varbis lernontojn ankaŭ en la ĉefa placo eksponante la poŝtkartojn de niaj eksterlandaj korespondantoj por montri kiel Esperanto ebligas komuniki kun la tuta mondo – mi ĝis nun havas hejme multegajn poŝtkartojn. Sed tio ne plaĉis al la loka polico, kiu ordonis al ni forigi ĉion. Komprenu, ĉiuj rilatoj kun eksterlando estis suspektaj tiatempe.

Kaj kiam vi venis en Pragon kaj iĝis loka aktivulo?

Mi venis en Pragon iam ĉirkaŭ en la dua duono de la 50-aj jaroj por studi en altlernejo. Mi studis la fakon *inĝenieraj konstruoj* en la Ĉeĥa Alta Tehnika Lernejo. Poste mi jam restis en Prago kaj edziĝis ĉi tie.

Jam dum miaj studoj mi komencis viziti la pragan esperantistan klubon. Tiam la prezidanto estis la legenda Jaroslav Šustr. Li estis tre simpatia, afabla homo, kiu strebis helpi al aliaj. Ankoraŭ dum lia epoko mi iĝis delegito de UEA, kiu mi estas ĝis nun.

La tempo pasis kaj la klubo transloĝiĝis multfoje. Ni estis en la strato Revoluční, en Smíchov, en Malnova Urbo... Ve Smečkách oni ankris en la naŭdekaj jaroj.

Ĉu vi multe vojaĝis kun Esperanto?

Jes multe. Mi partoprenis en kelkaj universalaj kongresoj de UEA. Mi estis en Varsovio, Brajtono, Rejkjaviko, Hanojo... Mi ĉefe ŝatis la kongreson en Brajtono, kien oni organizis grandan ĉeĥan karavanon. Tio estis ankoraŭ dum la socialismo kun aŭtobuso de Čedok.

Esperanto faciligis al mi vojaĝi ankaŭ alimaniere. Mi povis ĉiam kalkuli pri esperantistoj, kiuj helpis al mi kaj ĉe kiuj mi povis tranokti. Tiel mi estis ekzemple en Usono aŭ tri monatojn en Suda Ameriko – en Argentino, Ĉilio, Bolivio, en Brazilo laŭlonge de Amazona rivero. Miaj vojaĝoj ofte rilatis kun mia granda hobbio, kiu estas la mineralogio. Mi aĉetis ŝtonojn, kolektis trilobitojn, ktp.

Mi supozas, ke vi partoprenis la UK-on en Prago en 1996? Pri kio vi memoras?

Nature. Tio estis bonega kongreso. Ĉiuj el nia klubo strebis helpi. Mi mem havis diversajn taskojn. Mi asistis al la eksterlandaj kongresanoj en hotelo, kie loĝis plimulto da ili.

Kaj kiel vi iĝis prezidanto de nia klubo?

Mi transprenis la funkcion post Jiří Patera en la jaro 2003, kiam li transloĝiĝis en Most. Ne estis tiam aliaj aspirantoj. Ne estis alia solvo.

Post kelkaj jaroj Patera denove iĝis prezidanto por mallonga periodo kaj poste denove revenis mi.

Kaj kiuj estas viaj ples ŝatataj rememoroj el la prezidantaj jaroj?

Estis multaj belaj prelegoj, kunvenoj, ekskursoj. Ĉiam estis io interesa. Mia hobbio estas ŝtonoj – mineralogio, kiel mi jam diris. Mi organizis plurajn aranĝojn kun tiu temo kaj ankaŭ kun tehnikaj temoj.

Vi loĝas en Prago 6 proksime de la lasta loĝloko de Eli Urbanová. Ĉu vi havas iujn interesajn rememorojn pri ŝi?

Do, jes, ni ofte renkontiĝis tie proksime en la magazenoj ktp.

Sinjoro prezidanto, koran dankon pro via tempo kaj viaj respondoj.

Bulteno, n-ro 3/2014

Esperanto v pořadu ČRo Plus Radioforum

19. prosince 2014 Český rozhlas Plus věnoval svůj pravidelný pořad Radioforum tématu esperanta. Hostem ve studiu byl předseda našeho klubu právník a publicista Tomáš Břicháček, hosty na telefonu byl David Gruber, lektor v oblasti technik duševní práce, a

Marek Blahuš, činovník České esperantské mládeže a člen Mezinárodní akademie esperanta z Centra jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity v Brně. Pořad moderoval Petr Schwarz, kterému patří dík za celkově velmi přívětivé vyznění vůči esperantu.
[...]

Úryvky z rozhovoru Petra Schwarze s Tomášem Břicháčkem:

Co na esperantu považujete za nejcennější?

Lidé mají poměrně jasné představy o tom, co by měl ten mezinárodní jazyk, který se učí, splňovat. Tak asi chtějí, aby se jim zvýšily vyhlídky na dobré zaměstnání, aby se dokázali domluvit v hotelích, v restauracích, zeptat se na cestu na ulici a tak dále. Je pravda, že toto všechno esperanto nabídnout nemůže. Nicméně je stejně jako angličtina a jako jiné jazyky prostředkem komunikace. Má tu zvláštnost, že pokud chcete s někým mluvit, tak ho musíte v tom kterém státě vyhledat, což ovšem nebývá zas takový problém. Esperantisté jsou na internetu na různých seznamkách, na různých kontaktních listech, popřípadě můžete kontaktovat místní sdružení v tom městě, kam cestujete. A má to tedy tu výhodu, že už v tom cizím městě hned máte přátele, protože esperantisté jsou většinou velice rádi, když vidí jiné esperantisty z jiného státu, takže v tomto je to rozhodně přínosné. Já vidím ten základní smysl esperanta v tom, že je to prostředek k získávání kontaktů, přátel... V mnoha případech esperanto pomohlo i k navázání partnerských vztahů. Je velice mnoho manželství či partnerství, co vzniklo díky znalosti tohoto jazyka. Takže myslím si, že tady v tom to ten svůj smysl má.

Dá se říci, že do značné míry nejde o jazyk, ale o komunitu?

Je to jazyk, který se lidé učí dobrovolně, a tím se dá říct, že vytváří určitou komunitu, i když řekl bych, že je velice volná, protože řada lidí se pouze ten jazyk z nějakého zájmu naučí a není ani nikde organizovaná. Prostě nějak ho pak používají, nepoužívají. Někdy se opravdu stane, že na ně narazíte náhodou. Rozhodně to není nějaká sekta, jak si někdy někteří myslí. To může snad být případ některých nejradikálnějších, nezapálenějších esperantistů, ale to jsou v každé oblasti lidské činnosti nějaká nadšení...

Esperanto mělo za cíl stát se světovým jazykem, zajistit mír mezi národy. Spojujete si s ním také takové cíle? A mají šanci se uskutečnit?

Tak tady v tom případě záleží na každém esperantistovi, co si s tím za ty cíle spojuje. Já osobně jsem nikdy nebyl natolik ambiciózní. Já jsem si s tím spojoval asi to, co jsem před chvílí říkal. Po pravdě řečeno, když jsem se začínal učit, tak jsem ani jasnou představu neměl. Mě vždycky bavily jazyky, tak jsem se ho naučil jenom z toho důvodu. A pak jsem se sám divil, kde všude se dá uplatnit a kolik zajímavých zážitků s ním můžete mít, kolik kontaktů, cestování...

Říká se, že esperanto je mnohem jednodušší než běžné jazyky. Je to pravda?

Tak to je rozhodně pravda. Člověk znalý několika základních, nejrozšířenějších jazyků se ho dokáže naučit i v rádech týdnů, což třeba byl můj případ. A nejznámější učebnice dnes se jmenuje „Esperantem za tři měsíce“ a s ní se opravdu dá ten jazyk za tu dobu naučit.

Záleží na schopnostech každého člověka, jestli je jazykově nadaný a jestli má už znalost nějakého jiného jazyka, tak těm to jde samozřejmě nejlépe, nejrychleji. Pro ostatní je to třeba trochu více práce, ale stejně je to nesrovnatelně jednodušší proti jakémukoli národnímu jazyku, protože všechno je tam pravidelné, žádné výjimky, všechno je velice jednoduché.

Existuje esperantská literatura?

Existuje poměrně rozšířená literatura i přímo psaná v esperantu. Překladové samozřejmě je většina, ale je řada titulů přímo napsaných v esperantu. Z našeho prostředí třeba bych mohl připomenout básničku Eli Urbanovou životopisný román v esperantu a napsala také velice krásný životopisný román v esperantu. Bohužel tedy ty plody její práce nejsou přístupné neesperantistům.

Pozval byste něčím lidi, aby se učili esperanto?

I lidé bez velkých jazykových schopností mají díky esperantu možnost naučit se cizí jazyk a komunikovat s příslušníky jiných národů, možnost získávat známé, přátele – dokonce, jak říkám, najít si i životního partnera. To všechno to jsou krásné možnosti a myslím si, že esperanto především nikomu neškodí a je užitečné tomu, kdo ho umí nějak využít, ať už k těmhle věcem nebo třeba i k pouhé zábavě...

Diskusní příspěvek dr. Maxe Kašparů k uvedenému pořadu:

Samotná otázka mi v základním pojetí nedává smysl. Je obsahově podobná otázkám typu „...má smysl kupovat si jízdní kolo, když se všude dostaneš veřejnou dopravou?“ nebo „... má smysl pěstovat si na zahrádce vlastní zeleninu, když si všechno můžeš koupit v supermarketu?“ Eventuálně „...má smysl chovat poštovní holuby, když existuje pošta a internet?“

Ona otázka odpovídá duchu silně zmaterializované doby. Pěstuj ten jazyk, který ti umožní byznys, věnuj se jazyku, který ti pomůže společensky vystoupat výš, dělej to, co ti umožní prosperovat. Pokud budeme takto materialisticky uvažovat, je naše esperanto vskutku zbytečné. Ale ono je více než jazyk.

Vraťme se k onomu porovnání s bicyklem, zeleninou a poštovními holuby. Nevím o tom, že existují kluby a společenství lidí, kteří cestují autobusem, ale společenství cyklistů existují. Nevím, že by existovaly kluby přátel kupujících zeleninu v supermarketech, ale svazy a spolky zahrádkářů existují. Nevím o žádné společenské organizaci lidí, kteří fandí České poště, ale kluby chovatelů poštovních holubů jsou početné.

Při propagaci esperanta bychom měli hovořit především o oné, pro svět sekundární rovině. Vždyť právě ona je ve skutečnosti primární.

Bulteno, n-ro 1/2015

2015

15/01/2015 – prelego de Margit Turková pri František V. Lorenz kaj Stanislav Schulhof, esperantistoj el Orienta Bohemio (*kunvenejo de EKP*)

29/01/2015 – prelego de Petr Chrdle pri Přemysl Pitter (*kunvenejo de EKP*)

12/02/2015 – prelego de Petr Chrdle pri la temo „Falsaj amikoj kaj vortoparoj por ĉeĥlingvaj esperantistoj“ (*kunvenejo de EKP*)

28/02/2015 – tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental' en la praga bestĝardeno kun festo de la „adoptotago“ kaj granda konkursa pikniko

12/03/2015 – prezentado de Tomáš Břicháček pri tri novaj libroj: Rajko Doleček: *Inventura v 89 letech*, Marek Skřípský: *Případy inspektora Rádl*a kaj Petr Fiala: *Na konci bezstarostnosti* (*kunvenejo de EKP*)

20-22/03/2015 – 7-a BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) en Pelhřimov. Inter la programeroj estis trarigardo de la urbo, la muzeo de rekordoj, vizito de bierfabriko, ludoj, testo, bunta kutima matenmanĝegado.

Aprilo kaj majo 2015 – En nia klubo okazis la agado „Traduka printempo“. Kelkaj volontuloj de nia klubo kaj aliaj esperantistoj (eĉ unu eksterlanda) tradukis por la Bulteno diversajn tekstojn, por ke niaj legantoj havu somere interesan kaj agrablan legadon.

08/04/2015 – Aperis Bulteno, n-ro 1/2015.

04/06/2015 – prelego de Pavla Dvořáková pri la projektoj de ĈEA „Ciferecigado“ kaj „Fonoteko“ (*kunvenejo de EKP*)

30/05/2015 – Helena Štruncová, eksa prezidantino de nia klubo, iĝis 90-jaraĝa.

06/06/2015 – Mortis Jiří Patera, longjara aktivulo de nia klubo.

18/06/2015 – vizito kaj prelego de sudkoreaj esperantistoj en nia klubo (gviditaj de la instruistino Ana Songanta) / Aperis Bulteno, n-ro 2/2015.

19/06/2015 – E-mental' partoprenis la karitatan agadon „Akce cihla“. Dank' al tio en la centro de Prago estis granda enskribo Esperanto dum 100 tagoj

26-28/06/2015 – E-mentala gastronomia aranĝo Viando en Chotýčany

24/09/2015 – prelego de Tomáš Břicháček pri la principo de subsidiareco en la eŭropa juro (*kafejo Bílá Vrána, Ve Smečkách 5*)

16-18/10/2015 – 8-a BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) en Nová Paka

05/11/2015 – prelego de Margit Turková pri Jan Hus (*kunvenejo de EKP*)

19/11/2015 – diskuto kun la artisto Jan Nevan pri lia frato Mikuláš Nevan (*kunvenejo de EKP*)

01/12/2015 – Aperis Bulteno, n-ro 3/2015.

Zemřel Jiří Patera

Se smutkem oznamujeme, že 6. června 2015 ve věku 79 let zemřel dlouholetý předseda a činovník našeho klubu a čestný člen ČES Jiří Patera.

Jiří Patera se narodil 18. srpna 1935. Dlouhá léta žil v Mostě. Do Prahy se přistěhoval roku 1977 a od počátku se angažoval v našem klubu. V letech 1994 až 2003 a 2010 až 2012 byl jeho předsedou. V letech 2000 až 2013 byl pilným redaktorem klubového časopisu Bulteno.

Pohřeb se konal dne 11. června ve strašnickém krematoriu za účasti řady esperantistů. Jejich jménem zde promluvila paní Ing. Margit Turková, která přečetla slova Věry Ludíkové:

„S lítostí jsem přijala zprávu o úmrtí pana Jiřího Patery a mohu říci, že mě zaskočila. Právě jemu jsem velmi vděčná za překlady mých básní a textů do esperanta, které poté zařazoval do Bultena. Ráda jsem vidala jeho tvář jako návštěvníka autorských čtení mých knížek, zvláště těch, při nichž zaznívalo esperanto.

Lidé, kterých jsme si velmi vážili, nás opouštějí a nechávají po sobě prázdné místo, avšak jen zdánlivě... Zlomená lodyha jejich života se skláněla níž a níž, až úplně splyne se zemí. Jejich duše však bude obývat prostor někde vysoko nad zemí, bude přebývat ve sférách duchovních, aby mohla chránit své blízké, aby mohla být oporou svým přátelům, aby mohla být stále s námi...“

Přítomní esperantisté křesťané v tichosti pronesli modlitbu „Patro nia“.

[...]

Bulteno, n-ro 2/2015

Ankoraŭ pri Jiří Patera

Miroslav Malovec

La 6-an de junio 2015 forpasis Jiří Patera, honora membro de Ĉeĥa Esperanto-Asocio, konata internacie pro siaj tradukoj kaj artikoloj. Ankaŭ en La Gazeto aperis trideko da liaj kontribuajtoj.

Jiří Patera naskiĝis la 18-an de aŭgusto 1935. Ĝis 1977 li membris en la nord-bohemia urbo Most, sed poste li fariĝis grava membro de la esperantista klubo en Prago. Dum pluraj jaroj li estis membro de la asocia estraro kaj redaktoro de la asocia organo Starto, ankaŭ en la klubo li plenumis plurajn funkciojn inkluzive tiun de prezidanto (1994-2003 kaj 2010-2012). Li ankaŭ prilaboris la historion de la klubo (*Centjariĝo de la esperantista klubo en Prago*) kaj eĉ de la urbo mem (*Prago*). La kluba bulteno sub lia redakto (2000-2013) fariĝis literatura almanako.

Literaturo estis lia amo, al kiu li dediĉis multe da tempo. En 1983 li venkis en la literatura konkurso de Esperantista Kultura Festivalo en Opava per traduko de bonhumora rakonto *Inter bibliofiloj* de Jaroslav Hašek (1883-1923). Hašek estis lia plej amata verkisto, de kiu li tradukis sume 26 rakontojn. En 1993 li preparis kun Miroslav Malovec la libron *Ne nur soldato Ŝvejk*, kiun en 1994 eldonis la eldonejo KAVA-PECH. La tradukintoj elektis rakontojn verkitajn en la unua persono kaj kreis tiamaniere iom burleskan aŭtobiografion de Hašek, kiun ili kompletigis ankaŭ per kelkaj rakontoj alispecaj. En 2013 Jiří Patera reprezentis Esperanton kun Margit Turková en hašekologia konferenco (2011), kie ili prezentis al internacia kolektivo de tradukistoj la esperantlingvaj tradukojn el Hašek, precipe la *Aventurojn de la brava soldato Ŝvejk*. Ties tradukinto Vladimír Váňa tion ne povis fari mem, ĉar li forpasis jam en la jaro 2000. Pri la partopreno de esperantistoj informis ankaŭ gazeto de ĉeĥaj kaj slovakaj tradukistoj.

Same li amis fabelojn de la klasika ĉeĥa verkistino Božena Němcová (1820-1862), dek tri fabelojn li publikigis en la kluba Bulteno. Simile li esperantigis fabelojn de la moderna ĉeĥa poetino Zdenka Bergrová (1923-2008) kaj poeziajn prozaĵojn de alia moderna poetino Věra Ludíková (1943), kaj de poetoj Čestmír Vidman (1913-2013) kaj Jiří Karen (1920-2000). Karen postlasis siajn rememorojn pri la militaj jaroj, kiujn eldonis lia vidvino, kaj Jiří Patera dum kvin jaroj (2008-2013) aperigadis sian tradukon de tiuj rememoroj, ankaŭ en la kluba bulteno.

Libroforme estis eldonita lia traduko el Esperanto en la ĉeĥan de la libro *Zamenhof-strato* de Roman Dobrzyński, kiun en 2005 eldonis KAVA-PECH.

Kiam aperis la libro *Osobní knihovna Karla Čapka* (Persona biblioteko de Karel Čapek, 2011), inter fremdlingvaj resumoj trovis lokon ankaŭ esperantlingva, tradukita de Jiří Patera. Li preparis similajn resumojn ankaŭ por personaj bibliotekoj de la pentristo Mikoláš Aleš (1852-1913) kaj de la Nobel-premiita sciencisto Jaroslav Heyrovský (1890-1967), sed tiuj ankoraŭ ne estis eldonitaj.

Grandan parton de lia verkaro formas sepdeko da liaj propraj artikoloj, per kiuj li esprimis siajn opiniojn pri aktualaj temoj kaj per kiuj li honoris famulojn (Petr Ginz, Francisko Valdomiro Lorenz, Eduard Kühnl, Václav Havel, William Auld k.a.).

Bulteno, n-ro 3/2015

Rozhovor s výtvarníkem Janem Nevanem

Tomáš Břicháček

Letos v létě zemřel dlouholetý člen UEA, někdejší výrazná osobnost života pražského Klubu esperantistů a vedoucí představitel hnutí české esperantské mládeže šedesátých let, Mikuláš Nevan. V této souvislosti zařazujeme rozhovor s jeho bratrem, výtvarníkem Janem Nevanem.

Nejdřív bych chtěl říci, že jako kluk a Váš žák výtvarného oboru základní umělecké školy, jsem se tehdy během práce na projektu „Babel“ dozvěděl o existenci mezinárodního jazyka. Pamatujete se na ten rok?

Ano, po letech vzájemného odloučení jsem se s bratrem setkal v Praze a mohli jsme se podílet na přípravě Kongresu, kde bratr externě vypomáhal s organizací. Vyzval mne, abych soubor dětských prací „Babel - zmatení jazyků“ instaloval na panelech foyeru Kongresového centra. Vzpomínám na ten velkolepý prostor se širokoúhlým panoramatem hlavního města. Bylo to v roce 1996, 81. světový kongres UEA.

Jak nyní vidíte, zájem o fenomén Esperanta mne přivedl až do pozice předsedy Klubu. Část jeho historie je spjata i se jménem Vašeho bratra. Vy, Jan Nevan, budete jistě vědět nejmíc o jeho životní pouti. Jak se odvíjela?

Jako starší bratr mne vtahoval do svých zálib už od dětství. Jeho stůl byl plný zeměpisných atlasů, alb a obálek s poštovními známkami z celého světa. Pěší trasy do centra města končily vždy v ulici Na Příkopě u výkladní skříně Pofisu. K hrám „země, město ...“ se později přidružily hry s papíry a „dokumenty“- to jsme byli „jako“ důležití úředníci a bankéři, vypisovali jsme šeky, jezdili „jako“ výtahem z patra do patra vyřizovat úřední agendu. Vzpomínám si na letní tábor, na karneval. Bratr představoval cizince-cestovatele v tmavých brýlích, s doutníkem v puse a kufrem, který jsem polepil kreslenými nálepkami měst s palmami. Já jsem představoval jeho psíka. Vyhráli jsme první místo. Vybavuje se mi i film Milionová bankovka. Ten musel bratr vidět vícekrát.

A kdy přišlo na Esperanto?

Na střední škole se bratr učil angličtinu, ale vsadil se se spolužákem, kdo z nich se začne učit originálnější jazyk. On se zapsal v Klubu do jazykového kurzu, který končil na jaře 1963. Tehdy se vracel domů a z chodby volal: „Ĉu vi jam vespermanĝis?“ Nerozuměli jsme mu. O prázdninách odjel na jazykový tábor Lančov, kde získal schopnost plynule konverzovat, vybaven slovní zásobou i pro pomůcky v kuchyni a vaření!

Následující roky se už aktivně zapojoval do života Klubu esperantistů v Praze, kde si osvojený jazyk mohl vyzkoušet při návštěvách cizinců. Nyní mu i korespondence se světem přinášela bohatou nadílku poštovních známek a roztáčela globus na jeho stole. K diakritickým znaménkům v psacím stroji přibyla i stříška. Také já jsem byl osloven myšlenkou L. L. Zamenhofa. Druhá polovina šedesátých let vzbuzovala naděje ke společenskému uvolnění, ovšem esperanto, jeho kosmopolitní povaha, nebylo příliš žádoucí. A tak právě jakási výjimečnost, téměř partyzánská, prostředí samideánů a kontakt se svobodným světem přitahoval stále víc mladých do jazykových kurzů, kde se vyučovalo přímou metodou.

Sílicí aktivita se projevovala i v dalších městech republiky a bratr si uvědomoval potřebu součinnosti skupin a navázání vzájemných osobních kontaktů k posílení společné myšlenky. Tiskli jsme jednoduché jednobarevné oběžníky, časopisy.

Kromě času a úsilí to vyžadovalo i určitou odvahu.

Mikuláš měl schopnost zaujmout a získat řadu nadšenců, pochopitelně nemálo děvčat, pracovitých, obětavých, šikovných i za psacím strojem. Organizoval desítky setkání, sjezdy esperantské mládeže se zkratkou TAJE /Tutŝtata aktivo de junaj esperantistoj/ po celé republice, mezinárodní tábor IJES. Věděli jsme, že naše činnost byla bedlivě sledována a korigována. Doba uzrávala a jaro 1968 se na nás usmálo a vše ospravedlnilo. Otevřené hranice do demokratického světa; cesty opravdového přátelství bez jazykových bariér. Euforie ze zcela nových prožitků. V kontrastu s tímto vzhledem do života na západ od našich hranic bylo najednou pro mého bratra nepochopitelné, že jeho studium zahraničního obchodu na VŠE pokračuje dílenskou praxí ve strojírenské fabrice. A po směně ještě na něho čekají doma tlusté knihy Politická ekonomie a Dějiny marxismu-leninismu.

A tak si na výzvu UEA podal přihlášku na konkurs pro funkci KKS /Konstanta kongresa sekretario/. Uspěl a se služebním pasem Ministerstva kultury i s manželkou přesídlil do Rotterdamu.

Tím se mu definitivně začaly realizovat ty dětské sny – tužby.

Ano, denní život internacionálního prostředí úřadu UEA, agenda KKS, spolupráce s instituty UNESCO, publicita a styk s jazykovými kapacitami. Cesty mapování místních podmínek pro organizování budoucích světových kongresů, koordinace všech složek pro plynulý a úspěšný průběh setkání programových sekcí. Debutoval v Helsinkách 1969, po Vídni 1970 následoval Londýn a pak Portland v USA ve státě Oregon.

Přátelským vystupováním a schopností komunikovat si získal mnoho přátel ve světě. Rozevřel se mu svobodný prostor, v němž se našel a realizoval. To dokumentují dobová periodika slovem i fotografiemi na titulních stranách revue Esperanto, kde se objevuje s prezidenty, kosmonautem ...

Po invazi 21. srpna 1968 se v Československu rychle redukovaly vztahy na mezinárodním poli. Bratr uprostřed období smlouvy s UEA měl být najednou odvolán ministerstvem z postu KKS. Rozhodl se plnit podmínky vůči úřadu v Rotterdamu a tedy zůstat za hranicemi. Holandsky se naučil rychle a dobře, takže po uplynutí funkčního období v Ústředí si mohl otevřít s manželkou Jaroslavou grafické studio. Tiskli bezchybné publikace dokonce i pro

magistrát tohoto významného přístavního města. Po deseti letech opustil přšlavé Nizozemí a přesídlil s rodinou do Portlandu, který obdivoval už při organizování 57. Kongresu v roce 1972. V USA se dopracoval k vlastní cestovní agentuře, poznával nové destinace dalších kontinentů. Čas od času jsem od něho dostával barevné pohlednice frankované poštovními známkami s exotickými motivy. Ale jinak to bylo desetiletí bez možnosti osobního setkání, kontakt nebyl žádoucí. Roky plynuly, s přibývajícím věkem i zimy v Oregonu bývaly pro bratra nepřijemné. Potřebu života v teplém klimatu mezi sluncem a mořem mu splňoval poloostrov Penang v Malajsi; kypící život Asie probarvený četnými etniky a jejich kulturou, náboženstvím s rituály i pestrá gastronomie. A nová země k poznávání, po souši i po moři. Doprovázel stále další a další skupiny turistů z Čech, Evropy i Ameriky. A tak měl blízko i do Vietnamu a účasti na Kongresu v Hanoji v roce 2012, podílel se na překladu učebnice esperanta v thajštině. Byl stále aktivní do doby, než ho postihlo vážné srdeční selhání. V oslabeném organismu se projevila brzy ještě komplikovanější a záladnější zhoubná nemoc. V minulém roce obdržel od UEA diplom za 50 let členství.

50 let? Přispívat 50 let, to znamená, že o užitečnosti Esperanta v současné době ani trochu nezapochyboval!

Mám tu průvodní text k diplomu, kde se mimo jiné píše: „*Diplomo, per kiu Universala Esperanto-Asocio rekonas vian 50-jaran seninterrompan membrecon en la Asocio. Mi elkore dankas vin pro via fideleco al UEA kaj gratulas vin! Mi esperas, ke la diplomo revenigos multajn belajn memorojn pri la tempo, dum kiu vi jam estas membro de UEA. Mi ankaŭ esperas, ke ĝi instigos viajn esperantistajn geamikojn, kiuj vidas ĝin, sekvi vian ekzemplon. Fideleco de membroj estas la plej valora trezoro de nia Asocio. Dank' al ĝi UEA transvivis plej malfacilajn tempojn kaj ŝtormojn jam dum 106 jaroj kaj nun forte staras kiel la ĉefa reprezentanto de la parolantoj de la Internacia Lingvo. Osmo Buller, ĝenerala direktoro de UEA, 4. 12. 2014.*“

Ještě v nemocnici lékařům navrhoval trasy pobytů pro dovolené v exotických destinacích. Zhoubná nemoc však kulminovala. Po následných čtyřech operacích jeho organismus podlehl 21. srpna 2015 na Floridě. Letos 28. října by se dožil 70 let. Jako by v jeho životě některá data sehrála významnou osudovou roli. Vždyť 21. srpen 1968 ho, obrazně řečeno, přiměl opustit hranice rodné země, letošní toto datum jej přeneslo za další hranici, hranici života.

Děkuji za rozhovor. Rád Vás, pane učiteli, uvidím při setkáních v našem klubu Ve Smečkách.

Nicholas (Mikuláš) Nevan (naskiĝis la 28-an de oktobro 1945, mortis la 21-an de aŭgusto 2015 en Florida, Usono) estis ĉeĥdevena esperantisto, en 1976 li iĝis nederlandano kaj poste usonano en 1995.

Nevan lernis Esperanton kiel gimnazia studento en Prago kaj baldaŭ komencis aktive agadi en la iama Ĉeĥoslovaka E-movado, precipe la junulara. Li entuziasme gvidis multajn kursojn kaj organizis plurajn landajn kaj internaciajn E-aranĝojn. En 1964 Nevan fondis malgrandan, sed viglan junularan E-rondeton ĉe Ĉs. Junulara Asocio (SĈM).

En julio 1965 estis fondita la junulara sekcio de ĈSEK kaj Mikuláš Nevan estis komisiita kiel ĝia gvidanto. Tiam li kun kunlaborantoj ekspedis 5600 leterojn por akiri informojn pri ĉeĥoslovakaj junaj esperantistoj. En Prago li iniciatis kvin novajn kursojn. En aprilo 1966 li organizis tutŝtatan junularan aktivular-kunvenon, kiun venis subteni Ivo Lapenna persone. Samjare Nevan edziĝis.

Nevan enoficiĝis kiel KKS de UEA en la jaro 1969. Dum Konstitua Kongreso de ĈEA en Brno (1969) Mikuláš Nevan jam kiel oficiala reprezentanto de UEA tralegis leteron de d-ro

Ivo Lapenna, tiama prezidanto de UEA. En 1973 pro tiamaj politikaj cirkonstancoj kaj premoj li devis rezigni la postenon.

Post enmigro al Usono en 1978 li hejmiĝis en Portlando (Oregono), kie li vigle partoprenis en la loka movado. En 2005 li retiriĝis al Penango (Malajzio), kie li servis kiel D kaj FD de UEA pri monda turismo. Lia vojaĝemo kondukis lin al pli ol 80 landoj sur 4 kontinentoj. Membro de UEA ekde 1963. Li esperantistigis ankaŭ plurajn siajn familianojn.

El Vikipedio, la libera enciklopedio

Bulteno, n-ro 3/2015

2016

- 11/02/2016** – ĝenerala kunveno de nia klubo – elektita nova estraro kaj ŝanĝita la nomo (*kunvenejo de EKP*)
- 15/02/2016** – publika prezentado de libroj *Esperanto od A do Z* kaj *Robinsoni na Sibiri* de KAVA-PECH
- 27/02/2016** – tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental en la praga bestĝardeno kun festo de la „adoptotago“ kaj granda konkursa pikniko
- 11-13/03/2016** – 9a-BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) en Jihlava
- 24/03/2016** – prezentado de Tomáš Břicháček pri „gravitaj montetoj“ (*kunvenejo*)
- 01/04/2016** – eldonita Bulteno, n-ro 1/2016
- 21/04/2016** – prelego de Jiří Galuška pri lia vojaĝado kun Esperanto en Ĉilio (*kunvenejo*)
- 23/04/2016** – aktualigitaj la indikoj pri nia klubo en la registro de asocioj
- 05/05/2016** – prelego de Petr Chrdle pri la reformacio en Ĉeĥio (*kunvenejo*)
- 21-22/05/2016** – SELE (Semajnfina lernado) – E-mentala socia kaj eduka aranĝo – en Chocerady
- 02/06/2016** – prezentado de Vlasta Piščíková pri Sicilio (*kunvenejo*)
- Majo kaj junio** – okazis denove la agado „Traduka printempo“: volontuloj havis okazon traduki interesajn literaturajn tekstojn por la somera Bulteno
- 06/06/2016** – 6-a E-mentala pikniko – en Bad Schandau
- 15/06/2016** – Helpu helpi 2016
- 15/06/2016** – eldonita Bulteno, n-ro 2/2016
- 16/06/2016** – prelego de Tomáš Břicháček pri Ivan Mládek (*kunvenejo*)
- 24-26/06/2016** – Viando – E-mentala gastronomia aranĝo – en Chotýčany
- 15-17/07/2016** – Praga somero – E-mentala socia aranĝo
- 13/08/2016** – 7-a E-mentala pikniko – en Krásná Lípa
- 01-04/09/2016** – 3-a junulara Centrejo en Prago
- 19/09/2016** – jubilea koncerto de Miroslav Smyčka en teatro U Valšů
- 19/09/2016** – vizito de rusaj esperantistoj el Kazano (*kunvenejo*)
- 06/10/2016** – prelego de Petr Chrdle pri Suda Koreio kaj venonta UK en Soulo (*kunvenejo*)
- 07-09/10/2016** – 10-a BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) – en Turnov
- 03/11/2016** – prelego de Tomáš Břicháček pri la eŭropa migra krizo (*kunvenejo*)
- 03/11/2016** – memoriga programo „Tam, kde skřivan zpívá na betonu“ en Malešice bierfarejo pri Jiří Karen
- 25-27/11/2016** – E-mentala Kristnasko
- 01/12/2016** – eldonita Bulteno, n-ro 3/2016

Členská schůze 11. února 2016 (úryvek ze zápisu)

Dne 11. února 2016 od 17 hod. se konalo v klubovně v ulici Ve Smečkách 25, Praha 1 zasedání členské schůze Klubu esperantistů v Praze [...].

Účast

Dle stanov Českého esperantského svazu, z.s. platí, že členská schůze klubu (včetně klubu, který je pobočným spolkem) je schopna usnášet se při účasti alespoň 5 členů s hlasovacím právem. Tato podmínka byla splněna. Účastnilo se 11 členů s hlasovacím právem [...].

Volba zapisovatele a ověřovatele

Členská schůze jednomyslně (11 hlasy) zvolila jako zapisovatelku Vlastu Piščíkovou a jako ověřovatele Víta Guiglielma Mišurece.

Zpráva předsedy

Předseda klubu Tomáš Břicháček přednesl zprávu o fungování klubu v období od posledních voleb výboru (27. 2. 2014).

Zpráva místopředsedy a pokladníka

Místopředseda a pokladník klubu Jiří Mišurec přednesl zprávu o členské základně a stavu financí.

Volba předsedy a dalších členů výboru

Členská schůze jednomyslně (11 hlasy) zvolila nový výbor v následujícím složení

- Tomáš Břicháček
- Jiří Mišurec
- Vlasta Piščíková
- Vít Guiglielmo Mišurec
- Jan Šebetovský

Členská schůze jednomyslně (11 hlasy) zvolila ze členů výboru předsedu, Tomáše Břicháčka. Předseda je v souladu se stanovami Českého esperantského svazu, z. s. statutárním orgánem pobočného spolku.

[...]

Změna názvu

Členská schůze se jednomyslně (11 hlasy) usnesla, že název klubu / pobočného spolku nově zní **Klub esperantistů v Praze, pobočný spolek Českého esperantského svazu, z. s.**

Cílem změny bylo vyhovět požadavkům nového občanského zákoníku.

Potvrzení změny sídla

Členská schůze se jednomyslně (11 hlasy) usnesla na prohlášení, jímž potvrzuje, že pobočný spolek sídlí na adrese **Jirečkova 5, 170 00 Praha 7** v bytě manželů Jiřího Mišurece a Vlasty Piščíkové.

Ke změně došlo na základě rozhodnutí výboru již v roce 2014. Členská schůze změnu dodatečně potvrzuje pro účely zápisu sídla do rejstříku spolků.

Bulteno, n-ro 1/2016

Zápis aktuálních údajů o klubu do rejstříku spolků

23. dubna 2016 byl aktualizován záznam o našem klubu v rejstříku spolků. Byly zaneseny nové údaje – zejména název, sídlo a statutární orgán. Dostali jsme tak požadavkům nového občanského zákoníku a dalších předpisů. Výpisem z rejstříku se nyní budeme moci prokazovat při právních jednáních s třetími osobami.

Bulteno, n-ro 2/2016

Junulara „Centrejo“ en Prago

Thomas Winkler

La aranĝo 3-a Centrejo okazis inter la 1-a kaj 4-a de septembro en Prago. Esperantistoj – ĉefe el Slovakio kaj Ĉeĥio, ĉar estis renkontiĝo organizita de SKEJ kaj ĈEJ, sed ankaŭ el Rusio, Hungario kaj Germanio – kunvenis vespere en la agrabla restoracio U Skřetů. Tiu kiel unua restoracio en Prago prezentas sian menuon ankaŭ en Esperanto! Amikajn babiladojn tie suplementis bongustaj ĉeĥaj kaj slovakaj manĝaĵoj.

Post vespermanĝo okazis la oficiala ĝenerala asembleo de ĈEJ en apuda bierejo. Eksterlandanoj, kiujn tio ne koncernis, dumtempe ĝuis vesperan promenon tra Prago, vizitante la urbolumojn spegulantan riveron Vltavo kaj vidante noktan urbosiluon.

Partoprenantoj ne el Prago havis la eblecon kune loĝi kontraŭ bona prezo en studenthejmo sur la monto Petřín. Tiu loko estas sufiĉe urbocentra kaj kvankam simple kaj malmoderne ekipita tute taŭga. Tiu malmoderneco havas eĉ apartan, socialisman ĉarmon, kiun la tuta kvartalo sekvas.

Vendrede matene eblis trankvile viziti la apudan vendejon, kiun la helpemaj organizantoj montris al ni vespere. Tiel eblis malmultekoste kaj laŭplaĉe kune kun esperantaj amikoj matenmanĝi, ekstere en bela vetero.

Finmanĝinte nin atendis interesa promonado tra Petřín – laŭirante montetajn vojojn, spektante telferon, trairante malsatan muron, laŭvole gustumante hejmfaritan limonadon kaj/aŭ vizitante Eiffel-stilan elrigardturon.

Post tagmanĝo en urba restoracio ni vizitis la monaĥejon Břevnov. Ĝi posedas ankaŭ tre modernan bierfarejon. Bedaŭrinde ĝi ne ofertis tre ampleksan trarigardon, sed eblis aĉeti la lokajn bierojn por kunporti hejmen al siaj geamikoj. Krome la monaĥejo havas belegan parkon, tre indas promeni tra ĝi.

Akompanante vespermanĝon ni drinkis Absinth, tre fortan verdan brandon; oni spektakle bruligas per ĝi malsekigitan sukeron sur kulero, ĝis kiam ĝi karameliĝas, kaj per tio dolĉigas la drinkaĵon. Nur se oni ne atentis bone, la tuta drinkaĵo ekbrulas.

Pro nuba ĉielo bedaŭrinde ne povis okazi stelobservado, kiu tamen estis anstataŭigata per tre etosa sidado surplanke ĉe la rivero. Tiel nomata Náplavka estas tre bona loko por paroli, ĝui la vesperon, kune drinki lokaĵojn kaj/aŭ kunportitaĵojn. Longe ni sidis tie en esperanta cirklo, ĝis kiam ni pluiris ankoraŭ al diskejo, kie ni finis la vesperon dancante.

Sabate ni vizitis la kvartalon Vyšehrad kaj la apudan kongrescentron. Vyšehrad havas belajn historiajn tombejon kie estis sepultitaj famaj ĉeĥoj, preĝejon kaj rotondon – tio estas ronda preĝejeta konstruaĵo. Krome ĝi ofertas ravan elrigardon al la rivero kaj la urbo. Antaŭ 20 jaroj la kongrescentro gastigis la Universalan Kongreson, ni uzis la eblecon tosti kaj fotiĝi ĉe la memorŝtono.

Posttagmeze ni promenis de malantaŭ la ĉefa stacidomo al la verda kvartalo Vítkov, sekvante vojon, kiu iam estis fervojo. Ni vizitis nekredeble bonan kaj senpagan milithistorian muzeon,

kie mi povintus resti ankoraŭ multe pli longe. ;) Post traŭro de parko kaj paŭzo ĉe kafejo ial jam baldaŭ alproksimiĝis vespero. Do post fortiĝo en restoracio ni supreniris la televidan turon de Žižkov, kie ni ĝuis kune la sunsubiron kaj elrigardon al Prago al ĉiuj direktoj el granda alteco. La vespero finiĝis en kela bierejo, kie post lacigaj esperantaj, ĉeĥaj kaj slovakaj interparoloj (kaj bongustaj bieroj) la muro apud mi ekpluvis.

Dimanĉe ni ankoraŭ spertis la nevideblan ekspozicion, kie ni lernis en plena malhelo moviĝi kaj palpi aĵojn kaj meblojn de kuirejo, banĉambro, merkata strato en urbo, naturo kun ligna ponto, kaj finfine iris al trinkejo, kie ni povis mendi kaj ĝui trinkaĵojn kaj glaciaĵon. Mi lernis ke ne estas bona ideo en tiu situacio havi kaj eŭrajn kaj ĉeĥajn monerojn en monujo, ĉar nur malfacile distingeblas 2 €-monero de 10 Kč-monero. Sed la kelnerino tre honeste redonis la monerojn kontraŭ ĝustaj :)

La aranĝo finiĝis post lasta komuna tagmanĝo en kebabejo. Mi tre ĝojas ke mi partoprenis ĝin. La programo estis tre bone preparita, kun multe da diverseco kaj ankaŭ ne tro plenŝtopita, tiel ke restis multe da tempo por paroli kun la amikaj partoprenantoj. Finfine mi volas danki al ĈEJ kaj SKEJ, ke ili organizis ĉi tiun aranĝon!

Bulteno, n-ro 3/2016

Oslava devadesátn Miroslava Smyčky

Operní pěvec a esperantista Miroslav Smyčka oslavil 11. září 2016 devadesáté narozeniny. Jubilantovi dodatečně přejeme všechno nejlepší a hlavně pevné zdraví.

19. září se v pražském divadle *U Valšů* se konala oslava. O události jsme našli zprávu na stránkách městské části Praha 12, kterou níže v úplnosti citujeme:

Barytonista Miroslav Smyčka oslavil 90. narozeniny!

Toto významné životní jubileum oslavil emeritní operní sólista v divadle U Valšů v pondělí 19. 9. Oslavu pro něho přichystala jeho dcera, herečka divadla Semafor, paní Jolana Haan Smyčková spolu se svým manželem, operním zpěvákem Richardem Haanem. K mnoha gratulantům z řad přátel, herců a pěveckých kolegů se připojil i místostarosta MČ Praha 12 Robert Králíček, který zároveň pana Smyčku uvítal do naší městské části jako jejího nového obyvatele.

Večerem plným krásných vzpomínek a neméně krásného zpěvu provázela PhDr. Radmila Hrdinová a klavírního doprovodu účinkujících se ujal hlavní sbormistr a dirigent Státní opery pan Adolf Melichar.

Miroslav Smyčka absolvoval reálné gymnázium v Brně, v letech 1945-1949 studoval filozofii a filologii na Masarykově univerzitě v Brně, ale před závěrečnými zkouškami byl vyloučen v rámci politických prověrek. Již v době univerzitních studií zároveň studoval zpěv na hudební škole a konzervatoři a v roce 1949 byl angažován ve sboru Státního divadla v Brně. Po ukončení základní vojenské služby pokračoval v operním sboru v Slezském divadle v Opavě a od roku 1953 započala jeho kariéra operního sólisty v divadlech v Liberci, Opavě, Českých Budějovicích a zejména v Ústí nad Labem.

Za jeho celoživotní uměleckou práci mu byla na návrh UNIE - Odborového svazu profesionálních zpěváků ČR a Společnosti koncertních umělců - v roce 2010 udělena cena SENIOR PRIX.

Dalšího významného ocenění se Miroslavu Smyčkovi dostalo v roce 2014, kdy převzal z rukou slavného basisty Ludka Veleho cenu Eduarda Hakena.

Bulteno, n-ro 3/2016

Vzpomínka na Jiřího Karena v Malešicích

3. listopadu 2016 se v Malešickém mikropivovaru konal poetický večer „Tam, kde skřivan zpívá na betonu“ v rámci festivalu Den poezie na připomínku básníka Jiřího Karena. Akce se účastnili i někteří členové našeho klubu. Dále zařazujeme text paní Margit Turkové o této události.

Enkadre de ĉiujaraj TAGOJ DE POEZIO en Prago okazis la vespero „Renkontiĝo kun la poeziverkaro de Jiří Karen“. Organizis ĝin kultur-prizorgantoj de la kvartalo Praha 10, kies estis Jiří Karen kaj lia edzino Zuzana longjaraj loĝantoj. Ĉar grava parto de la prezentado estis ankaŭ la esperantismo de Jiří Karen, mi estis petata tuŝi kaj klarigi la temon, kaj ĉefe deklami kelkajn poemojn, kiuj troviĝas en esperanta traduko (en la volumo "Flugilhava ŝtono", eld. FONTO, Brazilo). Ĝojiga afero por mi (por NI) estis, ke jena temo estis preparita kun klara simpatio flanke de organizantoj. Do, sur la ekrano troviĝis ne nur la verkoj de Jiří Karen, sed ankaŭ la nomoj de liaj, de niaj samideanoj - verkistoj: Eli Urbanová, Eva Seemannová, Josef Rumler, František Kožík... Tio igis min klarigi, ke kelkaj el ili same apartenis al la loĝantoj de la menciita kvartalo - hazarde ili vivis sur la sama strato kiel J.K. - Josef Rumler kaj František Kožík. Do, mi "instigis" la organizantojn laŭeble omaĝi ankaŭ tiujn ĉi famajn loĝantojn... "Ni ja intencas omaĝi František Kožík, kunlabore kun lia filino, sed ni ne sciis pri lia Esperanto-interesiĝo", ili diris. Do mi atentigis ilin, pri iama grava Esperanto-elsendado de la elsendejo BRNO, en kiu gravan rolon havis František Kožík. Tion ili kun ĝojo akceptis.

La tuta vespera programo estis registrita elektronike sur YouTube, laŭ la deziro de la edzino Zuzana, kiu loĝas en la pavilono por veteranoj, (Vojenské nemocnice, Praha) kaj liveris la materialojn pri Jiří el sia familia arkivo. Do, estas ĉefe ŝia merito de la sukcesplena omaĝo kaj ĉefe konservado de la afero. Je la 8-a de decembro ĉijare ŝi ĝisvivos sian 95-jariĝon. Okaze de la jubileo oni organizos similan vesperon, kiu enhavos la vivon de Zuzana kiel malliberulino en la prizonejo Terezín, kaj de Jiří, prizonulo por la devigaj milit-laboroj en Germanio. Pri tio li verkis memorlibron, kiu estas alte taksita pro liaj aŭtentaj sinceraj esprimoj. La libro estis tradukita en E-on de Jiří Patera, kaj poŝtupe publikigita en la Bulteno (de EK Prago).

La evento realiĝos je 1a de decembro, 18 hor., en la DOMO de LEGADO (Dům čtení), Ruská-strato, Prago

Partoprenos ankaŭ la poetino Věra Ludíková, kiu estis editoro de kelkaj verkoj de JK (en la eld. Chronos, Ústí nad Orlicí) amikino de la geedzoj, kaj favoranto de nia esperanta afero. Ni rememoru ĝuste ŝian partoprenon de la kultura programo ĉe la pasintjara ĈEA-konferenco en Ústí nad Orlicí.

Al ĉiuj supre nomitaj gravuloj mi dediĉas mian privatan rememoron kaj instigas ĉiujn legantojn rememoru ilin ankaŭ. Danke al ili estas nia ĉeha esperanto-movado spirite riĉa.

Bulteno, n-ro 3/2016

2017

- 21/01/2017 – E-mentala socia aranĝo *1-a tosto por Zamĉjo* en Hradec Králové
- 28/01/2017 – E-mentala socia aranĝo *2-a tosto por Zamĉjo* en Plzeň
- 03/02/2017 – E-mentala socia aranĝo *3-a tosto por Zamĉjo* en Litovel
- 09/02/2017 – Jan Šebetovský prezentis malnovajn filmojn el E-aranĝoj malkovritaj en la ŝranko en la klubejo (*klubejo*)
- 23/02/2017 – prelego de Lucie Karešová pri Viktor Emanuel Frankl (*klubejo*)
- 23/02/2017 – 1-a lingva seminario de Esperanto por aktivuloj (*klubejo*)
- 25/02/2016 – tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental' en la praga bestĝardeno kun festo de la „adoptotago“ kaj granda konkursa pikniko
- 04/03/2017 – E-mentala socia aranĝo *4-a tosto por Zamĉjo* en Ústí nad Labem
- 09/03/2017 – prelego de Tomáš Břicháček pri la nova palaco *Europa* en Bruselo
- 23/03/2017 – 2-a lingva seminario de Esperanto por aktivuloj (*klubejo*)
- 17-19/03/2017 – E-mentala socia kaj gastronomia aranĝo *11-a BIERo* en Náchod
- 23/03/2017 – 2-a lingva seminario de Esperanto por aktivuloj (*klubejo*)
- 23/03/2017 – eldonita Bulteno, n-ro 1/2017
- 26/03/2017 – E-mentala socia aranĝo *5-a tosto por Zamĉjo* en Beroun
- 29/03/2017 – Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský kaj Vít G. Mišurec transdonis al Zdeněk Svěrák Esperantan tradukon de la teatra ludo *Dobytí severního pólu*
- 08/04/2017 – E-mentala socia aranĝo *6-a tosto por Zamĉjo* en Lipník n. B.
- 18/05/2017 – prelego de Petr Chrdle pri František Vladimír Lorenc (*klubejo*)
- 18/05/2017 – 3-a lingva seminario de Esperanto por aktivuloj (*klubejo*)
- 27/05/2017 – E-mentala socia aranĝo *7-a tosto por Zamĉjo* en Zruč nad Sázavou
- 31/05/2017 – prelego de Giorgio Silfer pri la historio de la Esperanta literaturo (*Unitaria, Praha*)
- 15/06/2017 – eldonita Bulteno, n-ro 2/2017
- 18/06/2017 – E-mentalanoj partoprenis la kuron por Paraple
- 28/06/2017 – E-mentalanoj partoprenis la karitatan projekton Briko
- 04/07/2017 – E-mentala socia aranĝo *8-a tosto por Zamĉjo* en Brno
- 30/07/2017 – E-mentala socia aranĝo *9-a tosto por Zamĉjo* en Rakovník
- 27/08/2017 – E-mentala socia aranĝo *10-a tosto por Zamĉjo* en Č. Budějovice
- 07/09/2017 – aŭtora legado de „pikantaj someraj rakontoj“ de Tomáš Břicháček (*klubejo*)

14/09/2017 – prelego de Petr Chrdle pri Zamenhof en la sinagogo de Maisel

17/09/2017 – E-mentala socia aranĝo *11-a tosto por Zamĉjo* en Liberec

24/09/2017 – E-mentala socia aranĝo *12-a tosto por Zamĉjo* en Chrudim

25/09/2017 – Prelego de Petr Chrdle pri produktado de libroj en la Eo-muzeo en Svitavy

28/09/2017 – E-mentala socia aranĝo *13-a tosto por Zamĉjo* en Prago

05/10/2017 – prelego de Petr Chrdle pri Zamenhof (*klubejo*)

06-08/10/2017 – E-mentala socia kaj gastronomia aranĝo *12-a BIERo* en Kopřivnice

13/10/2017 – Prelego de Petr Chrdle pri F. V. Lorenc en lia naskiĝvilaĝo Zbyslav (Vrdy)

28/10/2017 – E-mentala socia aranĝo *14-a tosto por Zamĉjo* en Ostrava

05/11/2017 – E-mentala socia aranĝo *15-a tosto por Zamĉjo* en Svitavy

07/11/2017 – Prelego de Petr Chrdle pri Komenio kaj Zamenhof (*Unitaria, Praha*)

13/11/2017 – Festo de 25 jaroj de KAVA-PECH kaj prezento de du novaj libroj (*JTP, Praha*)

28/11/2017 – eldonita Bulteno, n-ro 3/2017

03/12/2017 – E-mentala socia aranĝo *16-a tosto por Zamĉjo* en Pardubice

14/12/2017 – Zamenhofta kaj kristnaska festo en Prago

14/12/2017 – Ekspozicio de Esperanto-libroj KAVA-PECH ene de la Kristnaska lingva foiro en Prago

15-17/12/2017 – 5-a Granda lokŝumado en Bratislavo

Dobytí severního pólu v esperantu

Pražští esperantisté 29. března 2017 slavnostně předali v prostorách Divadla Jára Cimrmana Zdeňku Svěrákovi esperantský překlad hry *Dobytí severního pólu Čechem Karlem Němcem*. Překlad je společným dílem Vlasty Piščíkové, Jana Šebetovského a Víta G. Mišurec.

Níže zařazujeme redakčně upravenou informaci ze stránek Českého esperantského svazu:

Praha, 29. 3. 2017: „Bylo to pro mě milé překvapení. Já sám docela chápu úmysly zakladatele esperanta, že by spojil svět tímto jazykem, který čerpá ze všech možných. Je škoda, že se to nepodařilo. Esperantem se dnes stala angličtina, ale je pěkné, že po celém světě je houf lidí, kteří tento jazyk umí nebo se ho učí.“ To řekl herec Zdeněk Svěrák, když mu esperantisté předali překlad hry Jára Cimrmana *Dobytí Severního pólu Čechem Karlem Němcem*. Zároveň přijal čestné členství v esperantském klubu E-mental' a v České esperantské mládeži. Na překladu hry z pera Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka pracovali členové esperantského klubu E-mental' a České esperantské mládeže Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský a Vít Guglielmo Mišurec. Ve středu 29. března ho slavnostně předali Zdeňku Svěrákovi, kterému zároveň udělili čestné členství v obou zmíněných organizacích. Čestným členstvím v České esperantské mládeži se zařadil po bok např. spisovatele, psychiatra a duchovního Maxe Kašparů či nedávno zesnulého kardinála Miloslava Vlka.

„Cimrmana máme rádi a často jsme prohazovali všelijaké cimrmanovské hlášky. A tak jsme si řekli, že by bylo dobré nějakou Cimrmanovu hru přeložit do esperanta. Rozhodli jsme se pro *Dobytí Severního pólu*, protože tam je málo reálií, a tak mu může rozumět i cizinec,“ vysvětluje spolupřekladatelka Vlasta Piščíková. Záznam hry s esperantskými titulky se bude promítat na mezinárodních esperantských akcích, k čemuž dal Zdeněk Svěrák společně s majiteli autorských práv k Cimrmanovým hrám svolení. Oficiální premiéra proběhla na 7. mezinárodním kongresu Svazu zdravotně postižených esperantistů, který se konal 21. až 23. dubna 2017 v RS Zámeček v Hodoníně u Kunštátu.

Překladatelé se museli popasovat se složitými slovními hříčkami. „Tak například Karel Němec už není Karel Němec, ale Karel German a přetržené dítě je lovené dítě,“ vysvětluje další z překladatelů Jan Šebetovský. Hra „Přetržené dítě“, kterou Jára Cimrman nadiktoval po návratu ze Severního pólu se silnou rýmou, takže n znělo jako d, se v esperantu jmenuje *Predu la infanon* (ulov dítě) namísto *Prenu la infanon* (vezmi dítě). „To byl největší oříšek, nad tím jsme strávili několik večerů,“ přidává se Vít G. Mišurec.

Setkání se zúčastnil i reportér Dan Mrázek, který natočil se Zdeňkem Svěrákem rozhovor. Ten by měl být odvysílán 14. dubna na ČR Plus.

Překlad hry esperantisté Zdeňku Svěrákovi věnovali k doznívajícímu 50. výročí vzniku Divadla Jára Cimrmana (za zmínku stojí, že mj. jeden z jeho členů Pavel Vondruška esperanto výborně ovládal) a také ke stému výročí úmrtí tvůrce esperanta Ludvíka Lazara Zamenhova, který zemřel 14. dubna 1917.

Bulteno, n-ro 2/2017

Giorgio Silfer v Praze

Ve středu 31. května 2017 vystoupil v pražské Unitarii v Anenské ulici známý švýcarský literární vědec, spisovatel a dramatik dr. Giorgio Silfer. Akci uspořádal Klub esperantistů v Praze. Vzácný host představil knihu *Historio de esperanta literaturo* (2015), kterou napsal spolu s Carlem Minnajou, a která získala cenu OSIEK i cenu Grabowski. Na akci, která proběhla ve velmi důstojné atmosféře, se sešly téměř dvě desítky esperantistů z Prahy i ze vzdálených koutů republiky.

Bulteno, n-ro 2/2017

25 let nakladatelství KAVA-PECH

13. listopadu 2017 se konala v sídle Jednoty tlumočnicků a překladatelů v Praze oslava 25. výročí založení nakladatelství KAVA-PECH. Tato kulturní událost byla spojena s uvedením dvou nových publikací, konkrétně čtvrtého vydání *Slovensko-českého a česko-slovenského slovníku na cesty* a *Velkého esperantsko-českého slovníku*.

Hojně navštívená akce proběhla v příjemné a přátelské atmosféře. Jádrem oficiální části byla poutavá přednáška Petra Chrdleho o historii nakladatelství. Následovala prezentace uvedených knižních novinek. Patronem *Velkého esperantsko-českého slovníku* se stal předseda našeho klubu, patronem druhé publikace tajemník JTP Petr Kautský. Milým zpřestřením večera byl zpěv Pavly Dvořákové, které se podařilo rozezpívat publikum českými, slovenskými a dokonce i esperantskými písněmi.

Nakladatelství KAVA-PECH vydalo první publikaci v říjnu 1992. V roce 2016 bylo zapsáno do české knihy rekordů jako české nakladatelství vyvážející své tituly do nejvíce zemí všech kontinentů, a to především zásluhou vydávané literatury psané esperantem.

Proslov Tomáše Břicháčka na oslavě

Dámy a pánové, vážení přátelé,

je mi velkou ctí a potěšením, že dnes mohu být s Vámi při této příležitosti, a že mi zde Petr Chrdle přidelil zvlášť milou úlohu.

Nejprve bych chtěl jménem celého Klubu esperantistů v Praze poblahopřát nakladatelství KAVA-PECH k velkému výročí. Všichni si velmi vážíme jeho jedinečného přínosu pro esperantskou literaturu a vůbec pro kulturní život esperantistů v České republice i ve světě. Do dalších let mu přejeme hodně obchodního štěstí a mnoho kvalitních a úspěšných publikací.

Ale teď už k dílu, které dnes uvádíme do světa:

Významný anglista a lexikograf Josef Fronek nedávno prohlásil: „Psaní slovníků je nesmírně těžká a nevděčná práce. Vytvoření zcela nového slovníku většího rozsahu ukrojí člověku ze života mnoho let, někdy i celé dekády. Jde o dlouholetou mravenčí nádeničinu, která desítky let doslova diktuje jak lexikografovi, tak i jeho rodině specifický rytmus života.“ Fronek také připomněl několik století stará slova francouzského učenice Josepha Scaligera, podle kterého by nejhorší zločinci „neměli být popravováni, ani posíláni na nucené práce, ale měli by být odsouzeni k psaní slovníků, protože tato práce zahrnuje všechna muka, kterými lze zločince trestat.“

I když v případě Mirka Malovce a jeho spolupracovníků si myslím, že to bylo trochu jinak, a dokonce ho podezírám z toho, že mu tahle práce přinášela radost a zábavu, nic to nemění na majestátnosti jeho díla. Autor si každopádně zaslouží naše uznání, obdiv a poděkování. Velkému esperantsko-českému slovníku přeji, aby si našel svoje místo v knihovně každého českého esperantisty, aby se stal páteřním dílem tuzemské esperantské jazykovědy a v neposlední řadě, aby se dobře prodával.

Anotace

V nakladatelství KAVA-PECH vyšel velký esperantsko-český slovník od Miroslava Malovce. Dosud nejrozsáhlejší u nás vydaný esperantsko-český slovník, obsahující cca 16 000 hesel a 40 000 odvozenin, v menším rozsahu i příklady použití a frazeologii, dále stručnou mluvnici esperanta a pro případné zahraniční uživatele i stručnou mluvnici češtiny. Vedle výrazů z obecného jazyka najdeme i odborné termíny technické, lékařské, botanické, zoologické, právnické, ekonomické v rozsahu běžném u velkých všeobecných slovníků.

Bulteno, n-ro 3/2017

2018

- 08/02/2018** – prelego de T. Břicháček pri la maniero de esprimado de la organoj de la EU (*klubejo*)
- 24/02/2018** – tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental' en la praga bestĝardeno
- 28/02/2018** – esperantlingva miso ĉe Sankta Pankraco en Prago 4 celebrata de M. Kašparů kaj dediĉita al M. Smyčka; kantis Jolana Smyčková kaj David Haan
- 08/03/2018** – prelego de P. Chrdle pri ĉeĥaj UNESCO-monumentoj (*klubejo*)
- 22/03/2018** – prelego de Phillippe de Vos pri lia malnovgreka-esp. vortaro (*kl.*)
- 05/04/2018** – literatura kunveno ĉe la rakonto *Sepultitaj revoj* de R. Cílek (*kl.*)
- 07/04/2018** – premiero de esperantlingva opero *Sternenhoch* en Nacia teatro
- 09/04/2018** – eldonita Bulteno, n-ro 1/2018
- 13–15/04/2018** – E-mentala internacia aranĝo *13-a BIERo* en Třeboň
- 02/05/2018** – festo de la 20-a datreveno de la klubo E-mental'
- 17/05/2018** – prelego de Stanislava Vodičková pri kardinalo Josef Beran (*Archiv bezpečnostních složek, Praha–Braník*)
- 25/05/2018** – studentino Eva Pechová gajnis la 3-an premion en la Esperanta kategorio de la konkurso *Poésie en liberté* en Parizo
- 27/05/2018** – E-mentalanoj partoprenis la karitatan projekton Briko
- 31/05/2018** – volontuloj preparis katalogon de la libraro de nia klubo
- 10/06/2018** – E-mentalanoj partoprenis la Kuron por Paraple
- 14/06/2018** – eldonita Bulteno, n-ro 2/2018
- 24/06/2018** – 12-a E-mentala pikniko en Bärensteine
- 25/08/2018** – 13-a E-mentala pikniko en Krupka
- 04/10/2018** – prelego de T. Břicháček pri poetino Eva Pechová (*klubejo*)
- 26–28/10/2018** – E-mentala internacia aranĝo *14-a BIERo* en Rychnov n./K.
- 28/10/2018** – eldonita Bulteno, n-ro 3/2018
- 01/11/2018** – seminario pri kronikoj de pragaj esperantistoj (*klubejo*)
- 30/11–02/12/2018** – E-mentala Kristnasko
- 08–09/12/2018** – E-mentala internacia aranĝo *6-a Granda lokŝumado* en Bratislavo
- 13/12/2018** – Kristnaska vespero (*klubejo*)
- 15/12/2018** – Zamenhofa festo ĉe la E-monumento apud la Kongresa centro
- 16/12/2018** – E-mentala internacia aranĝo *5-a Antaŭkristnaska kolbasumado* en Saksio

Jolana Smyčková a Richard Haan zpívali na mši celebrowané Maxem Kašparů

Pavla Dvořáková

28. února 2018 proběhla v kostele sv. Pankráce na Praze 4 již třetí esperantská mše. Forenzní psychiatr, známý publicista a spisovatel a aktivní esperantista Max Kašparů tentokrát vystoupil v jedné ze svých méně známých rolí – v roli kněze. V témže kostele, poblíž něhož v době svých studií bydlel a do něhož docházel, vedl mši v esperantu již 17. ledna a 13. září 2017.

Únorová mše byla věnována čestnému členu ČES, barytonistovi Miroslavu Smyčkovi (1926–2017), který natočil v mezinárodním jazyce i řadu duchovních písní (např. Schubert – Ave Maria, Mozart – Ave verum corpus, Dvořák – Biblická píseň č. 2, chorál Svatý Václave a další). Na jeho památku v rámci mše zazpívala dvě písně v esperantu z jeho repertoáru (ukolébavky od J. Brahmsa a B. Fliese) dcera Jolana Haan Smyčková, známá dabérka a členka divadla SEMAFOR, a zeť Richard Haan, sólista Národního divadla, přednesl 3 Biblické písně Antonína Dvořáka. Písně zazněly za varhanního doprovodu šéfdirigenta orchestru divadla SEMAFOR Jiřího J. V. Svobody.

Akce se zúčastnili esperantisté – nejen křesťané – z celé Prahy i dalších měst.

Na stránkách www.esperanto.cz najdete odkaz na videozáznam v délce 37 minut (umístěný na YouTube), na 15 minutový sestřih (umístěný na Ipernity) a můžete si zde prohlédnout fotografie Petra Chrdleho.¹

Na webu Info.dingir.cz, který provozuje časopis pro srovnávací religionistiku DINGIR, vyšel o události, ale i o aktivitách křesťanských esperantistů u nás i v zahraničí, článek od Dana Mrázka, který doporučujeme vaší pozornosti.

Další mše na Pankráci je plánována na červen 2018. Blíže vás budeme včas informovat v našem Kalendáři na stránkách www.esperanto.cz. Na Moravě doporučujeme zájemcům navštívit např. 4. – 6. května setkání pořádané Katolickou sekcí ČES na Svatém Hostýně. Nejvýznamnější akci letošního roku v tomto ohledu bude v ČR 22. Ekumenický esperantský kongres, který se bude konat 6. – 13. srpna 2018 v Poděbradech.

Bulteno, n-ro 1/2018

V pražském kostele zní esperanto

Daniel Mrázek

Pestrou plejádou cizojazyčných římskokatolických mší svatých v Praze už rok doplňuje jazyk, který nepatří žádnému etniku – esperanto. Jedná se o jediný plánovitě vytvořený jazyk, který Svatý stolec uznal za jazyk liturgický. Mše svaté v kostele sv. Pankráce nedaleko Vyšehradu lákají nejen katolické esperantisty, ale i ateisty, kteří bohoslužbu vnímají jako příležitost ke vzájemnému setkávání.

„En la nomo de la Patro kaj de la Filo kaj de la Sankta Spirito. Amen.“ Znamením kříže zahajuje mši svatou známý psychiatr a spisovatel Max Kašparů. Je řeckokatolickým knězem, esperantské mše ale slouží v západním, „římskokatolickém“ ritu. Esperantu se věnuje už několik let a jeden rok od září 2014 do září 2015 byl předsedou Katolické sekce Českého

¹ <http://www.esperanto.cz/cs/aktuality/jolana-smyckova-a-richard-haan-zpivali-na-msi-celebrovane-maxem-kasparu.html>

esperantského svazu, která je zároveň národní částí Mezinárodního sdružení katolických esperantistů. Esperantské mše v Praze sloužívá přibližně jednou za čtyři měsíce.

Do kostela sv. Pankráce ve středu 28. února dorazila necelá třicítka zájemců. Slovo „zájemce“ zní v případě bohoslužby zvláště, ale slovo „věřící“ napsat nelze. A „katolík“ už vůbec ne. „Já jsem sice pokřtěná, ale jsem nevěřící. Ale naprosto mě okouzluje jednak prostředí kostela, jednak to setkání lidí. Sejdeme se, porozumíme si a vidíme, že se máme rádi,“ vysvětluje důvod své návštěvy místopředsdkyně Českého esperantského svazu Leonarda Chaloupková. A přidává se další z účastníků Miroslav Hruška, který na mši neváhal dorazit až z Brna: „Ten důvod, proč jsem přijel, byla především možnost setkání s lidmi. Nejsem praktikující věřící, obecně nemám ke katolické víře a ke křesťanství vztah, mám svou vlastní víru, ale respektuji křesťanskou víru jako součást české historie. Vnímám pozitivně, že Max Kašparů má snahu dělat mše svaté v esperantu.“ Mezi dalšími účastníky pak byli i protestanté. Praktikujících katolíků tak byla jen část.

Esperantisté počín Maxe Kašparů vnímají pozitivně i kvůli tomu, že může pomoci k propagaci esperanta. Příští esperantská mše svatá v kostele sv. Pankráce na Praze 4 se plánuje na červen. Ještě předtím ale esperanto zazní v květnu na Svatém Hostýně v rámci celorepublikového setkání českých katolických esperantistů, na které tradičně přijíždějí i hosté ze zahraničí.

Liturgického schválení se esperantu dostalo v roce 1990. V dekretu vydaném Kongregací pro bohoslužbu a svátosti se píše, že esperanto sice nesplňuje všechny podmínky, pro to, aby se stalo plnohodnotným liturgickým jazykem, protože jím nemluví žádný národ. Ale z pastoračních důvodů se jeho užívání povoluje při mších svatých sloužených během esperantských setkání jak mezinárodních, tak národních. Tyto mše svaté ale nesmí nahradit pravidelné bohoslužby na farnostech. Liturgické texty pak musí schválit Svatý stolec. K tomu došlo ještě téhož roku.

Přízní nejvyšších míst římskokatolické církve se ale esperanto těší prakticky od svého počátku. První učebnici esperanta vydal Ludvík Lazar Zamenhof v roce 1887 s cílem povzbudit mírové soužití národů po celém světě. Už v roce 1906 papež Pius X. požehnal kongres Mezinárodního sdružení katolických esperantistů (Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista, IKUE).

V roce 1977 se podobný kongres uskutečnil v polské Čenstochové. Papež Pavel VI. tehdejšímu polskému kardinálovi povolil na kongresu sloužit mši svatou v esperantu. Oním kardinálem nebyl nikdo jiný než Karol Wojtyła, budoucí papež Jan Pavel II. Jen souhrou nešťastných náhod nemohl nakonec kardinál Wojtyła na kongres dorazit.

Karol Wojtyła, už jako papež Jan Pavel II., v roce 1994 zařadil esperanto mezi jazyky, kterými říkal požehnání Urbi et Orbi.

Účastníci bohoslužby mají k dispozici text esperantské mše.

V této tradici přes počáteční váhání pokračoval i jeho nástupce Benedikt XVI. Papež František mnohojazyčná požehnání zrušil, ale dodnes na svatopetrské náměstí chodí esperantisté s výraznými panely s písmeny, které dohromady dávají slovo „ESPERANTO“. Držení těchto panelů je v esperantském prostředí považováno za čest.

Aktivním esperantistou byl ve svém mládí i kardinál Miloslav Vlk. I když se v pozdějším věku esperantu aktivně nevěnoval, i nadále ho podporoval. Přijal čestné členství jak v IKUE, tak i v České esperantské mládeži. Navštívil i Mezinárodní kongres esperantské mládeže, který se v roce 2009 pořádal v Liberci. Tento kongres je každoroční nejdůležitější mládežnickou akcí v esperantském hnutí a koná se pokaždé v jiné zemi. I během libereckého kongresu se konala mše svatá v esperantu, a jak tenkrát kardinál Vlk řekl médiím, bylo to poprvé, co on osobně sloužil mši svatou v esperantu.

České katolické esperantské hnutí má bohatou historii. Za dob normalizace se v Herborticích na Ústeckoorlicku každoročně pořádaly katolické esperantské tábory. Tradičně na ně jezdili

převážně mladí lidé z několika zemí a samozřejmě byly i tajně konané mše svaté – pochopitelně v esperantu. To se ale stalo trnem v oku komunistickému režimu. V roce 1977 se tábor konal podeváté – jeho běh ale ukončil zásah Státní bezpečnosti. Jeho vedoucí Miloslav Šváček pak byl souzen za maření státního dozoru nad církví. Jen díky silnému mezinárodnímu tlaku odešel od soudu „jen“ s podmíněným trestem.

Konání katolických esperantských táborů se na řadu let obnovilo až po revoluci, a to v Sebranicích u Litomyšle. Tradičními hosty – a celebranty táborových mší v esperantu – byli i biskupové jako například Karel Otčenášek nebo Josef Hrdlička. Vedení táborů i celé Katolické sekce Českého esperantského svazu se opět ujal Miloslav Šváček, který v letech 2003–2012 působil i jako předseda celého IKUE. Ve vedení české části ho na rok, jak už bylo zmíněno, vystřídal Max Kašparů. Ten ale musel rezignovat, protože se stal členem Rady České televize, a na předsednický post se tak zase vrátil Miloslav Šváček. Pod jeho vedením patří katoličtí esperantisté – v českém i celosvětovém měřítku – k neaktivnějším uskupením v celém esperantském hnutí.

Bulteno, n-ro 1/2018

Národní divadlo uvádí operu o knížeti Sternenhochovi v esperantu

7. dubna 2018 mělo na Nové scéně Národního divadla v Praze premiéru operní provedení groteskní prózy Ladislava Klímy *Utrpení knížete Sternenhocha*. Opera, jejímž autorem je skladatel Ivan Acher, je nastudována v esperantu. Promítány jsou české a anglické titulky. „Nenutí diváka odezírat ze rtů zpěvákovi a dešifrovat děj a situaci dle informace ve zpěvu,“ zdůvodnil skladatel volbu jazyka. Režisérem je Michal Dočekal. Libreto přeložil do esperanta Miroslav Malovec.

Na internetových stránkách Národního divadla se o opeře Sternenhoch dočteme následující:

Klímovo groteskní romaneto Utrpení knížete Sternenhocha zasahuje svou žhavou slinou jako neusínající magmatický krb už pátou generaci hledačů sil podzemních i kosmických. Zasahuje, inspiruje, spaluje i zažíná. Unikátní kombinace nízkého a vysokého, groteskní i hororové atmosféry, filozofie nejvyšších sfér a přisprostlosti všednodenní je dostatečně živnou půdou pro autora hudby, který žánrově rád morfuje, temnotu střídá s groteskností a cítí velikou spřízněnost s autorem předlohy v nakládání se svěřeným pozemským časem. Ivan Acher nad zhudebněním tohoto díla přemýšlel již v roce 1993 po přečtení románu v poustevně pod Ořešníkem v Jizerských horách. Ovšem sen právě zběhlého studenta se poněkud bil s realitou a střízlivý pohled na skutečnost nechával tuto myšlenku v oblasti snů nedosažitelných. Expresionistický charakter díla Ladislava Klímy a celé téma fiktivního deníku plného vražd, snů o vraždách, tlachání i vysokého filozofování pětiúhelníku hlavních postav přímo vybízí k využití školených hlasů v nových souvislostech zvukových možností elektronické kompozice. Kompozice, která přes experimentální přístup svým charakterem neopouští úplně pole historické hudby, ale využívá ho v nových zvukových možnostech, které přinášejí kombinace samplingu, čisté elektroniky a reálných nástrojů. Typicky klímovský metafyzický průnik skutečnosti do snu a naopak navíc motivuje i inscenování mimo časovou posloupnost, a vzniká tak prostor nekonečných možností, kde „Krása je políbení se lásky s hrůzností“. Opera je nastudována v esperantu. V představení jsou použity české a anglické titulky.

Autor libreta: Ivan Acher

Housle, viola: Tereza Marečková

Hudební nastudování: Petr Kofroň
Režie: Michal Dočekal
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Eva Jiřiková
Choreografie: Lenka Vagnerová
Světelný design: Ondřej Kyncl
Dramaturgie: Beno Blachut
Zvukový design: Eva Hamouzová

Kontrafagot: Lukáš Svoboda
Citera: Michal Müller

Bulteno, n-ro 1/2018

Komponisto Ivan Acher

Miroslav Malovec

La 29-an de majo 2017 Max Kašparů transsendis al mi retmesaĝon de Ivan Acher, en kiu li petas, ĉu iu povus esperantigi por li parton de nova opero Suferado de princo Sternenhoch, kiun li komponas por Nacia Teatro en Prago. Mi legis antaŭ multaj jaroj la novelon de Ladislav Klíma pri Sternenhoch kaj restis en mi ion naŭza impresio. Mi demandis nur la muzikeman Pavla Dvořáková pri ŝia opinio, ankaŭ ŝi skribis, ke la verko postlasis en ŝi malagrablajn sentojn kaj ke ŝi timas, ĉu iu ne volas ridindigi Esperanton. Tion mi ne kredis, sed prefere mi ne plu menciis antaŭ esperantistoj, ke mi esperantigas tian strangaĵon. Cetere mi pensis, ke temos nur pri kelkaj frazoj kaj mi volis pruvi, ke Esperanto kapablas traduki kaj esprimi ĉion.

S-ro Acher poste sendadis al mi neregule unuopajn scenojn, en kiuj li indikis per dikaj literoj, kiujn konkretajn frazojn li deziras esperantigi. Ne estis versoj, do mi povis ilin traduki proze. Mi demandis lin, kian sencan havos kantoj, kiujn la publiko ne komprenos, kaj li respondis, ke li volas, ke la spektantoj aŭskultu la melodion kaj ne klopodu deĉifri la vortojn. Tial li elektis lingvon, kiu similas al la itala, sed ne estas la itala. Li eĉ sendis al mi son-specimenon de sopranino, en kiu mi miris, kiel bele oni kantas, sed ankaŭ mi preskaŭ ne komprenis.

Mi devas konfesi, ke tiam la nomo Ivan Acher diris al mi nenion kaj eĉ ne venis en mian kapon ideo serĉi lin per Guglo, kio min nun surprizas, ĉar diversajn aferojn mi guglas preskaŭ ĉiutage.

La 17-an de marto 2018 li invitis min al premiero en Nova Scenejo de Nacia Teatro en Praha, kiu poste okazis la 7-an de aprilo 2018. Mi decidis, ke mi veturos al Prago kaj nur post la spektaklo, kiam mi vidos la rezulton, mi eble konfesos al la esperantistaro, kion mi faris. Sinjoro Acher sendis al mi ankoraŭ la tutan tekston por fari la lastajn korektojn antaŭ presado. Mi miris, kiom da mistajpoj mi lasis en la teksto kaj atentigis pri ili per ruĝa koloro.

La 28-an de marto venis ret-mesaĝo de Miroslav Hruška adresita al la asocia komitato, ke li trovis en la programo de Nacia Teatro, ke oni prezentos novan operon en Esperanto kaj ĉu iu scias pri tio? Do mi konfesis mian esperantigon (en la retejo de Nacia Teatro mankis mia nomo). Leonka Chaloupková tuj reagis, ke ŝi aĉetis bileton kaj ankaŭ ŝi vizitos la operon. Iu atentigis min pri Esperanto-televido, kie aperis intervjuo kun la reĝisoro Michal Dočekal pri la nova opero kun esperantlingvaj subtekstoj. Mi poste konstatis, ke la video estis prenita el Youtube, sed kiu faris la subtekstojn, mi ne scias ĝis nun.

Ivan Acher skribis al mi, ke je la 18:30 mi atendu lin ĉe la kaso, ke li alportos al mi bileton, ĉar estas jam komplete ĉio disvendita, kvazaŭ temus pri koncerto de Beatles. Mi do alveturis al Prago la 7-an de aprilo, iomete promenis tra la stratoj kaj sur la Slava Insulo, poste mi iris al la kaso kaj eksidis sur seĝon sub la ŝtuparo. Subite eksonoris mia poŝtelefono kaj s-ro Acher diris al mi, ke ili ankoraŭ lastmomente ekzercas kaj ĉu mi jam venis. Mi jesis kaj li

kuris malsupren, donis al mi la bileton kaj invitis al bufedo en la unua etaĝo. Mi respondis, ke mi ankoraŭ atendas mian koleginon el nia asocio, poste ni venos ambaŭ. Li do denove kuris supren por daŭrigi la ekzercadon.

Kiam aperis Leonka, ni iris ambaŭ supren al la bufedo. Tie jam staris la komponisto kun la reĝisoro ĉe la vendotablo kaj ion trinkis. Mi prezentis Leonkan kiel nian vicprezidantinon, Ivan Acher prezentis sinjoron Dočekal kiel reĝisoron. Li proponis al ni trinkaĵojn, ni iomete babilis, sed poste venadis aliaj homoj, kiuj volis kun ili paroli, do ni iomete retiriĝis.

Leonka havis bileton en la unua vico, maldekstre de la orkestro, mi en la dekunua vico en la meza parto de la spektejo. Mi estis agrable surprizita, kiel bele Esperanto sonas en la teatro kaj verŝajne ni du estis solaj, kiuj komprenis. La ceteraj povis legi super la scenejo ekranon kun tradukoj en la ĉeĥa kaj angla. Mi provis rezigni pri la komprenado kaj ĝui nur la muzikon kiel la cetera publiko, sed ne eblis. Aŭdinte konatajn vortojn mi tuj komencis koncentriĝi pri la enhavo de la paroloj, mi eĉ fermis la okulojn, por ke mia koncentriĝo estu pli forta. Tiam mi vidis, ke sinjoro Acher pravas: kiam la spektantoj komprenas la lingvon, ili ĉesas aŭskulti la melodion kaj klopodas deĉifri la unuopajn vortojn. Pleje al mi plaĉis la koloraturo de Helga (kantistino Vanda Šípová), kiu estis la sola, kiun mi ne komprenis kaj mi vere aŭskultis nur ŝian belan voĉon. Ĉe la ceteraj mi jam komprenis kaj pli atentis, kion ili kantas ol kiel ili kantas.

La fina aplaŭdo estis longa kaj poste en la vestiblo okazis malgranda prezento de la artistoj fare de la direktoro de la teatro. Kiam li alvokis sinjoron Acher, tiu prenis min je la kubuto kaj altiris al la mikrofono. Li diris, ke mi estas tiu, kiu esperantigis la operon, donis al mi la mikrofonon kaj petis min, ke mi traduku al Esperanto, ke "Nacia Teatro pli zorgu pri la artistoj ol pri la oficistoj". Leonka nin fotis per poŝtelefono kaj ankoraŭ elpetis de profesia fotistino, ke ŝi sendu al ni profesiajn fotojn kun permeso uzi ilin en Starto. Ŝi ankaŭ aĉetis la programojn, en kiu estas presita mia traduko (mi donacis ĝin al nia kluba biblioteko).

Mia trajno forveturis el Prago noktomeze kaj je la 4-a matene mi jam estis en mia lito. Sed per tio la afero ne finiĝis.

Poetino Věra Ludíková skribis al mi, ke ŝi vespere aŭdis en televido intervjuon kun s-ro Acher kaj ke li laŭdis min. Mi trovis la elsendon en la reto kaj tiel mi eksciis, ke sinjoro Acher komponis muzikon por pli ol 150 teatraĵoj kaj filmoj, nur la opero estis lia unua. Do nur nun mi ekkomprenis, ke Ivan Acher estas muzika gravulo kaj komencis interesiĝi pri lia vivo kaj verkaro.

Mi eksciis, ke li naskiĝis en la jaro 1973 kiel Ivo Šrajner, post gimnazio iris al Teknika Universitato en Liberec, kie li studis tekstilian dezajnon. Sed li certan tempon laboris ankaŭ kiel arbaristo kaj lignaĵisto kaj komencis fabriki proprajn, ofte tute novajn muzikilojn. La muzikon li studis aŭtodidakte, tial li ne estas ŝarĝita de lernejoj ŝablonoj. Male, li eĉ fondis organizon por reamatorigi la profesiajn muzikistojn. Li ankaŭ verkas aŭ adaptas tekstojn kaj mem ilin muzikigas. Li kunlaboras kun muzikgrupoj NUO kaj Agon orchestra kaj komponas por multaj teatroj en Ĉeĥio kaj ankaŭ eksterlande kaj por filmoj artismaj kaj dokumentaj. Plurfoje li estis honorigita, ekz. premion Ĉeĥa Leono li ricevis pro muziko al filmo Odpad město smrt (Rubo urbo morto). Plie li muzikigis dokumentajn filmojn Včely letěly krásně (Abeloj flugis bele), Vězení umění (Malliberejo de arto), Cesta vzhůru (La vojo supren) kaj Tajemství Divadla Sklep aneb manuál pro záchranu světa (Sekreto de la Teatro Kelo alivorte Manlibro kiel savi la mondon), artismajn fimojn Zakázané uvolnění (Malpermesita liberigo) kaj televidan serion Škoda lásky (Domaĝe pri la amo).

Por la Nacia Teatro Brno li komponis muzikon al spektakloj Běsi (Demonoj), Hvězda stříbrného plátna (Stelo de la arĝenta ekrano), Kámen a bolest (Ŝtono kaj doloro), Kdyby, tak, a copak (Se tamen, do kion), Loupežníci (Rabistoj), Růže pro Markétu (Rozoj por Margareta), Vévodkyně kaj kuchařka (Ĉefdukino kaj kuiristino). Por Hadvadlo Idioti (Idiotoj) kaj Ing. Hlaváček (Inĝeniero Hlaváček), Česká měna (Ĉeĥa valuto), iPlay.

Li komponis ankaŭ por aliaj teatroj, ekz. Divadlo Komédie, Divadlo Archa, Divadlo na Zábřadlí, Divadlo nablízko (ĉiuj Praha), Divadlo F.X. Šaldy, Naivní divadlo (ambaŭ Liberec), Činoherní studio (Ústí nad Labem). El famaj teatraĵoj temis ekz. pri Proceso de Kafka, Vizito de maljuna damo de Dürrenmat, Kapitano Nemo de Verne, sed la plej multaj estis novaj modernaj verkoj: Ostrostřelci, Kvartet, Antiklimax, Sportstück, Vyšetřování pokračuje, Nosferatu, Snílci, Spiknutí, Lvíče, Zajatci. Gäste, Lulu, Touhy a výčitky, Srdce temnoty, Hodina, ve které jsme o sobě nevěděli (Divadlo komedie), Danse Macabre, V 11.20 tě opouštím, Divnej souseď, Lola & Mr. Talk, Holdin Fast, Adaptact (Divadlo Archa), Sarah Kane, Camouflage, Píšu z Pekla, Ůl (Národní divadlo Praha), Nám můžete věřit, Česká pornografie, Asanace, Přítelkyně osamělých srdcí (Divadlo Na Zábřadlí, Praha), Arabská noc, Jméno, PushUp, Tvář v ohni, Na arše (Divadlo F. X. Šaldy, Liberec), Pohádka o Řaškovi, Krüss (Naivní Divadlo Liberec), Faidra, Malá čarodějnice, Soukromá vichřice (Činoherní studio, Ústí n.L.), Tvář v ohni, S vyloučením veřejnosti (Divadlo Nablízko), Parazit (Meat Factory Praha).

Plie li komponis por: Alfa Plzeň, Karlovy Vary, Uherské Hradiště, Polárka Brno, Pidiyadlo Praha, studio Fabrika, 4dny v pohybu, Divadelní Loď Tajemství brí Formanů kaj Český rozhlas.

Bulteno, n-ro 2/2018

Humura klubo E-mental' solenas sian 20-jariĝon!

Pavla Dvořáková

Antaŭ dudek jaroj, la 5-an de majo 1998 je 19:15, en la praga parko en Letná estis fondita unika klubo E-mental'. Kio kaŝiĝas sub ĝia nomo kaj kion ĉion ĝi entreprenas?

La esprimo E-mental' aludas, ke ĝi estas destinita por homoj pro Esperanto „mense trafitaĵ“ kaj samtempe kun pozitiva rilato al gastronomiaj kaj aliaj ĝuoj kaj ĝojoj, kiujn la vivo ofertas. La klubo strukture ne estas parto de la klasika Esperanto-movado kaj disvastigo de Esperanto ne estas ĝia ĉefa celo. Ĝi orientiĝas precipe al homoj, kiuj volas Esperanton uzi praktike kiel plenvvaloran lingvon dum neformala vojaĝado kaj ekkonado de la mondo, kreema amuziĝo kun la geamikoj, sed ankaŭ dum sencohavaj bonfaraj aktivecoj.

Laŭ la „statuto“ E-mental' estas Klera (Iluminata) Despotismo – sendependa kaj propravola. La registaro konsistas el Diktatorino, ministroj, prezidantoj de oficoj, ambasadoroj kaj superambasadoroj. Por eviti antaŭbalotajn batalojn, puĉojn, protestadojn ktp. ĉiuj funkcioj estas dumvivaj kaj nedemisieblaj. El 13 fondomembroj (eksmembroj de la Junulara Sekcio de Ĉeĥa Esperanto-Asocio) la klubo kreskis je ĉ. 50 Esperante parolantaj personoj kaj pluaj favorantoj ne nur en la tuta Ĉeĥio, sed ankaŭ eksterlande.

Multaj el ili samtempe membras en Ĉeĥa Esperanto-Asocio aŭ Ĉeĥa Esperanto-Junularo, sed ne temas pri kondiĉo aŭ nepra regulo. Diktatorino de la klubo estas Vlasta Piščíková el Prago, kiu estas samtempe motoro kaj ĉeforganizanto de la plejparto de la aranĝoj. En la realigo de la programoj tamen nature aktive partoprenas ankaŭ ceteraj membroj. Plej nombras t.n. mezaĝuloj, sed la aĝogamo estas ekde studentoj ĝis pensiuloj. Gravas, kiel kiu mense sentas sin kaj kiugrade li aŭ ŝi estas adaptita al la „e-mentala“ frekvenco.

Regulaj kunvenoj okazas kutime ĉiun duan merkredon vespere en Prago (plejparte ĉe unu el la membroj hejme) kaj ĉiu el ili havas iun konkretan temon, kiu „kolorigas“ la renkontiĝon – ĉu per formo de kvizo pri premioj, ludo, projekciado, kreemaj manlaboroj, sed ankaŭ speco de preparitaj kaj komune ĝuataj bongustaĵoj (kiuj tradicie abundas kaj buntas) aŭ stilo de vestiĝo. Nemale ofte partoprenas ĝin ankaŭ esperantistoj el eksterlando (ĉu portempaj gastoj, ĉu membroj tiumomente vivantaj en Prago), do tial motiviĝo por uzado de Esperanto estas

natura. Dum la jaro okazas ankaŭ vico da diversteme orientitaj semajnfinaj aranĝoj en la tuta Ĉeĥio. Kelkaj membroj ankaŭ komune vizitas interesajn kulturajn aranĝojn aŭ komune vojaĝas al Somera Esperanto-Studado en Slovakio.

Dum 20 jaroj efektiviĝis centoj da regulaj kunvenoj kaj aliaj aranĝoj. Pri multaj el tiuj ĉi renkontiĝoj ni informis vin en la Kalendaro de aranĝoj en nia retejo www.esperanto.cz. Jam en 2009 la klubo estis ekspoziciigita en nia Esperanto-Muzeo. Kun la aktivecoj de E-mental' la ĈEA-membroj povis konatiĝi kadre de la prezentaĵo dum la konferenco en Kroměříž en oktobro 2017.

Ne mankas inter ili ankaŭ aranĝoj, kiuj engaĝiĝas en sencohavaj bonfaraj aferoj ekster Esperantujo: ekz. aranĝoj BESTĜARDENO – ligita ne nur kun konkurso pri unubuŝaĵoj, sed ankaŭ kun vizito de la adoptita „infano“ de E-mentalo – pekario Emička. Jam kvinfoje la klubo partoprenis kadre de la aranĝo HELPU HELPI en la tutŝtata projekto BRIKO, kiu subtenas konstruadon de memstara loĝado por mensaj handikapuloj, sed ankaŭ al KURO POR PARAPLE (kiu subtenas personojn suferantajn pro paraplegio) aŭ ŜUBOTELO (koncentriĝanta pri pretigo de kristnaskaj donacoj por la infanoj el socie malfortaj familioj). Tiuj ĉi aranĝoj estas samtempe konvena okazo por videbligo de Esperanto kaj por montri de tio, ke esperantistoj ne estas ia fermita grupo, kiu zorgas nur pri siaj propraj lingvaj interesoj.

Kadre de la lingva perfektigado la membroj de la klubo i.a. sendas humurajn interesaĵojn al la rubriko Resto de la mondo en la e-mentala retejo. Ili tradukis al Esperanto i.a. ankaŭ menuojn en du pragaj restoracioj U skřetů en Prago 7 kaj en Restoracio V Podskalí en Prago 2 (utiligita dum via vizito en la urbo kaj petu ilin ĉe la kelnero!). Ilia verko estas ankaŭ subtekstoj de DVD-oj de la konata komedio de la ĉeĥa fikcia geniulo Jára Cimrman „Konkero de la Norda Poluso“. Kadre de ilia transdono la fama ĉeĥa aktoro (kaj reala kunaŭtoro de la teatraĵo) Zdeněk Svěrák estis nomumita honora membro de E-mental' kaj li permesis senpagan projekciadon de la filmo dum Esperanto-aranĝoj. Se vi estas organizanto kaj havas intereson pri ĝi, skribu al la retadreso de E-mental' (ĉi-paĝe sube).

E-mental' estas sendube specifa fenomeno kadre de la Esperanta komunumo kaj en Ĉeĥio kaj eksterlande. Ĝia koncepto povas esti certe en multo inspira ankaŭ por vivigo de la agado de la „klasikaj“ kluboj!

Restas nur gratuli al la klubo al la ronda jubileo, danki ne nur al oferema kaj inĝenia Diktatorino, sed ankaŭ al ĉiuj, kiuj en ĝia agado ĝis nun partoprenis kaj per sia parto kontribuis al kreo de bona humoro kaj bona etoso dum la aranĝoj kaj deziri al ĉiuj membroj multan energion kaj bonajn ideojn dum realigo de pluaj seriozaj-neseriozaj aktivaĵoj laŭ la devizo ĜUU LA VIVON KUN ESPERANTO!

Bulteno, n-ro 2/2018

20 jaroj de E-mental'

Vlasta Piščíková

La 5-an de majo 1998 kunvenis kelke da pragaj esperantistoj, kiuj je la 19.15 oficiale fondis klubon E-mental'!

De komenca malgranda grupeto E-mental' fariĝis klubo kun preskaŭ 50 E-parolantaj membroj kaj kun vico da favorantoj.

Dum la jaroj okazis:

Pli ol 300 regulaj kunvenoj kun diversspecaj temoj

18x aranĝo VIANDO

17x aranĝo BESTĜARDENO

19x aranĝo KRISTNASKO

11x PIKNIKOJ EN SAKSIO

13x aranĝo BIERo

4x aranĝo KOLBASUMADO EN SAKSIO

5x aranĝo LOKŜUMADO EN BRATISLAVO

16x aranĝo TOSTO POR ZAMĈJO

5x aranĝo HELPU HELPI

kaj aranĝoj PISO, SERE, SELE, ZAMENHOFTAGOJ, KURO POR "PARAPLE", SKATOLO DE ŜUOJ...

Dankon al ĉiuj membroj, kiuj kreis bonegan etoson dum ĉiuj aranĝoj, kiuj kaj aktive kaj pasive partoprenadis, al ĉiuj, kiuj ne hezitis helpi kun organizado, al ĉiuj, kiuj aktive partoprenadis karitatajn projektojn, dankon al ĉiuj subtenantoj!

Bulteno, n-ro 2/2018

Intervjuo okaze de la jubileo de E-mental'

Tomáš Břicháček

Ptáme se Vlasty Piščíkové, jak to všechno začalo. Proč a jak E-mental' vznikl? Kdo byli zakládající členové? Nějaké zajímavé zážitky z prvních let?

„Pražský klub tehdy moc nepřál mladým. Takže jsme se scházeli u Květy Krajíčkové nebo u nás doma. Říkali jsme si, že by bylo dobré založit si vlastní klub.

A tenkrát u toho bylo pět lidí: Byla to Květenka Krajíčková, Stáník Krajíček, Lucka Karešová, Jura [*Mišurec – pozn. red.*] a já.

První schůzka se konala 5. března 1998. A na další schůzce 24. března už nás bylo 11 plus tři děti. A tenkrát jsme se rozhodli a napsali jsme 70 lidem po celé Praze a pozvali jsme je na první oficiální schůzi 5. května 1998 v Letenských sadech. Měli jsme domluveno, že všichni přijdeme oblečení v něčem zeleném a přineseme něco zeleného.

Takže jsme se sešli toho 5. 5. A z těch 70 pozvaných nepřišel vůbec nikdo. Zareagoval jenom jeden člověk a ten nepřišel. Takže se sešlo jenom nás jedenáct, co jsme to svolali.

A od té doby jsme se pravidelně scházeli každých 14 dní. A 24. listopadu 1998 se klub transformoval na *klera despotismujo – sendependa kaj propravola*.

Nejdřív byly jenom schůzky a nemluvilo se moc esperatem. Postupem času se to začalo lepšit. A začali jsme pořádát akce. V roce 2002 jsme adoptovali prasátko v pražské ZOO a od té doby se tam každý rok scházíme a slavíme *adoptotago*.

Od začátku jezdili zahraniční účastníci. A to bylo moc dobře, protože byl důvod mluvit esperantem.“

Bulteno, n-ro 2/2018

Ĉeĥa poetino sukcesis en Esperantlingva konkurso

Franca revuo *Le monde de l'Esperanto* (N-ro 601) informis post ferioj pri la rezultoj de la konkurso *Poésie en liberté*, kiu okazis ĉi-jare ankaŭ en Esperanto. Ni kun plezuro eksciis pri la sukceso de la ĉeĥa partoprenantino Eva Pechová en la Esperanta kategorio. Sube ni citas la artikolon:

Esperanto en franca poezia konkurso

Majofine kuniĝis la du ĵurioj (france kaj Esperante) de la konkurso Poésie-en-liberté/Poeziotut'libera 2018 en la franca Ministerio pri edukado. Ili estis akceptitaj de Dominique Pince-Salem, respondeculo en la Ministerio. Franclingve partoprenis 4000 junuloj inter 15- kaj 25-jaraĝaj el 65 landoj. En la ĵurio kunsidis 15 junuloj kaj la prezidanto estis la poeto Etienne Orsini.

Unuafoje Esperanto estis akceptita kiel lingvo de tiu konkurso. Por la Esperanta ĵurio kunsidis Jesper Jacobsen, Jorge Camacho kaj Nicola Ruggiero. Esperantlingve partoprenis 48 junuloj el 20 landoj, la plimulto inter 16- kaj 19-jaraĝaj.

25 studas en mezlernejo (liceo/gimnazio): 22 el Francio, 4 el Turkio, 3 el Britio, 3 el Venezuelo, ktp.

La nivelo de la lingvo estis tre diversa. Ŝajnas, ke multaj eklernis Esperanton por partopreni la konkurson; tio montras, ke tia konkurso povas esti alloga al la lingvo.

1-a premio: Ingrid Berglund, el Sundsvall, Svedio, por „La devoj de la vivo“.

2-a premio: Elisa Estévez, el Tabio, Kolombio, por „Ni estos vortoj“.

3-a premio: Eva Pechová, el Prago, Ĉeĥio por „Senti la momenton“.

La rezultoj estos oficiale anoncataj la 2-an de julio en Universitato La Sorbonne. En oktobro ĉiuj premiitaj poemoj estos eldonataj en libro. La 22-an de novembro okazos granda ceremonio en Parizo, al kiu estos invititaj la gajnintoj.

Gilles Tabard

Poesie en liberté estas internacia konkurso de poezio por junuloj. Ĝi estas organizata de la Asocio Poésie en liberté ekde 1998. Ĝis nun, la poemoj estis nur franclingvaj. En 2018, por la 20-a eldono, dank' al la ago de Esperanto-France, eblis ankaŭ verki poemojn Esperante. Povis partopreni junuloj aĝaj de 15 ĝis 25 jaroj el ĉiuj landoj. La partopreno konsistis en sendo (uzante retformularon) de neeldonita poemo, versa aŭ proza, kun maksimume 30 versoj aŭ 30 linioj. Kandidatoj principe rajtis sendi po unu poemon, sed eblis sendi po unu en ĉiu el la lingvoj franca kaj Esperanta. Partopreno okazis ekde la 1-a de januaro ĝis la 30-a de aprilo 2018.

Pli da informoj troveblas ĉe www.poesie-en-liberte.fr.

* * *

O laureátce

Eva Pechová je studentkou Vysoké školy umělecko-průmyslové v Praze v ateliéru sochařství. V současnosti nicméně svoje působení zde přerušila a studuje ve Francii na École supérieure des beaux-arts de Nîmes.

Svoje umělecké zaměření popisuje následovně: „Zajímá mě přítomný okamžik. Pátrám po určité poezii přítomnosti, mé poezii, obsažené ve strukturách a rozměrech. Hledám vlastní komunikační jazyk. Ať je má tvorba čistě konceptuální nebo ne, je také výrazem mých intuitivních pohnutek.“

Jde mi o různé procesy tvorby, které v sobě často odráží každodennost. Tím, jak se vtiskují do materiálů, přetváří v prostoru, materializují počáteční myšlenku, nacházím tvary mých soch a objektů.

Hledám pohyb uvnitř formy, její původ, příběh, který jí předchází a později i rozkládá. Je to právě rozrůzněná funkce předmětu, hmoty, jeho paměť, která mě fascinuje a nutí k úvahám. Umělecké dílo pro mě znamená výsledek určitého děje, akce, pohybu, který nemusí být nutně

hmotný a trvanlivý. Je často spojený se zážitkem našich těl v prostoru, takže do velké míry hmatatelný a smyslový.

Na jedné straně se nabízí otázka: „Co je socha?“ A na druhé je tu potřeba neustále se ptát a ujišťovat: „K čemu je toto umění?“ Snažím se proto definovat si sochařství a umění v čase, čelit jejich limitům. Používám k tomu různá média tvorby a snažím se je posunout ještě dál, až na rozcestí dalších podstatných otázek.“

* * *

Rozhovor

Eva Pechová laskavě na dálku z Francie poskytla Bultenu rozhovor. Ptali jsme se na soutěž *Poésie en liberté*, na její uměleckou tvorbu i na esperanto. Děkujeme, že si na nás našla čas, a přejeme mnoho dalších úspěchů, tvůrčího elánu a třeba i zážitků s esperantem.

Je psaní poezie Váš koníček?

Psaní poezie není rozhodně jenom můj koníček, tak bych to nenazvala. Poezie je součástí mé tvorby a stále víc se ji snažím propojovat i se svou aktuální sochařskou a uměleckou praxí. Ke konci tohoto roku vyjde v Paříži má básnická sbírka ve francouzštině.

Soutěže Poésie-en-liberté jste se účastnila opakovaně. Jak jste se k ní dostala?

Když jsem byla na gymnáziu, měli jsme *atelier d'écriture* s francouzským spisovatelem Bernardem Friotem. S ním jsme tak trochu experimentovali na téma psaní poezie. O soutěži se zmínil spíš okrajově. Více jsem se o ní pak dozvěděla, když mi profesorka francouzštiny řekla, že moje báseň byla vybrána a bude poslána do této soutěže. Potom jsem si o ní začala pochopitelně zjišťovat víc informací.

Měla jste v ní už v minulosti úspěchy?

Od roku 2013 se soutěže téměř bez přestávky opakovaně účastním s výjimkou roku 2014, kdy jsem měla možnost být členem poroty soutěže a přímo rozhodovat o udělování jednotlivých cen. Několikrát po sobě jsem získala ceny a mé básně byly vytištěny ve společné sbírce (2015, 2016, 2017).

Studujete výtvarná umění, obor sochařství. Hledáte průniky mezi výtvarným uměním a poezií?

Poezie je něco, co mě každodenně inspiruje. V mých sochařských pracích se právě stále více pokouším o to uplatnit také to, co píši. Nemůžu říct, že se mi to vždy úspěšně daří, jsem stále ještě na cestě hledání. Toto propojení pokládám ale ve své tvorbě za podstatné a chci, aby to časem bylo mnohem patrnější než dosud. I když se pořád víc vnímám jako „básník, který se snaží o umění“ než umělec, co píše básně.

Jak se v soutěži, která vždy probíhala ve francouzštině, najednou vzalo esperanto?

Viceprezident soutěže (Gilles Tabard) je totiž esperantista. U příležitosti 20. výročí nabídl předsedovi *Poésie-en-liberté* (Jean-Marc Müller) tuto novou iniciativu. Myšlenka byla dobře přijata, jelikož umožnila otevřít soutěž něčemu novému, ne nutně spojenému s frankofonními soutěžícími. Vlastně tak vznikla nová kategorie v rámci soutěže a zároveň tak trochu mimo ni s vlastní porotou esperantistů, kterou by, jak jsem se dozvěděla, chtěli do budoucna zachovat a dále rozvíjet.

Naučila jste se esperanto až kvůli účasti v soutěži?

Esperanto jsem se začala učit z vlastního zájmu rok předtím, než jsem se mohla účastnit soutěže. V létě 2017 jsem byla na esperantistické stáži v Château Grésillon ve Francii, kde se tradičně několikrát do roka setkávají esperantisté, a kde se vyučuje esperanto. To, že jsem najednou mezi ostatními kategoriemi *Poésie-en-liberté* uviděla cenu pro básně v esperantu pro mě byla velice překvapující shoda okolností.

Co vás vedlo k tomu přihlásit se do esperantské části soutěže?

Bylo to nejspíš to příjemné překvapení, ta změna, že najednou můžeme zkusit poslat do soutěže i básně v esperantu, a to, že jsem se začala esperanto shodou okolností učit. A také mě samotnou zajímalo zkusit si napsat báseň v esperantu a předložit ji esperantské porotě, čistě tak ze zvědavosti.

Jak jste se esperanto učila?

Esperanto jsem se začala učit na internetu prostřednictvím stránek ikurso, poté jsem byla na zmíněné jazykové stáži. A v současnosti se ještě pořád učím. Chodím na hodiny esperanta, které pořádá Maison de l'Europe v Nîmes, kde aktuálně studuji na École des beaux-arts.

Jaké úrovně znalosti jste dosáhla?

Úplně nedokážu odhadnout. Osvojila jsem si základy, zvládám základní porozumění textu, konverzaci. Co se týče gramatiky a pravidel je esperanto naučitelné opravdu snadno a rychle. Další věc je ještě aktivní používání jazyka, ke kterému se teprve dopracovávám.

Měla jste možnost vyzkoušet si jazyk v praxi? Poznala jste nějaké francouzské esperantisty?

Jak jazyk funguje v praxi, jsem poprvé zažila na esperantistické stáži. Přišlo mi až neuvěřitelné, že může takhle dobře fungovat. Setkala jsem se tam s několika esperantisty, často právě Francouzi, z nichž někteří měli za sebou už několikaletou praxi s esperantem. Byl to každopádně zážitek.

Myslíte, že vám esperanto i po skončení soutěže může být v životě užitečné?

Myslím si, že naučit se esperanto rozhodně není k zahození. Může posloužit jako dobrý základ k tomu naučit se další jazyky a také nabízí možnost cestovat a setkávat se s esperantisty z celého světa prostřednictvím Pasporta Servo. A možná časem najdu i nějaké propojení mezi esperantem a mou tvorbou, kdy mi esperanto může posloužit jako „univerzální jazyk“ specifické komunity esperantistů. Rozhodně si myslím, že se dá v rámci esperanta najít zajímavý potenciál, nový horizont pro něco dalšího.

Co vás inspirovalo k napsání básně „Senti la momenton“? Souvisí to s tím, že ve vašem uměleckém portfoliu o sobě píšete, že vás zajímá přítomný okamžik?

Nepřímo to spolu svým způsobem souvisí. Jak v umělecké tvorbě, tak i v poezii, co píše do velké míry kladu důraz právě na přítomný okamžik, pomíjivost a snahu zachytit existující v čase. Báseň „Senti la momenton“ vznikla právě podobnou hrou s přítomností a akumulací obrazů, toho, co je bezprostředně teď a tady. Zároveň je to i takový „lingvistický experiment“ na pomezí francouzštiny a esperanta, jelikož vznikla jako určitá „derivate“ velmi podobné francouzské básně, ne však jako její překlad. V rámci esperanta jsem se vlastně snažila o to znovu oživit onen přítomný okamžik zachovaný ve francouzské básni a vytvořit tak básně novou v jazykových možnostech esperanta.

* * *

Senti la momenton

Eva Pechová

Senti la momenton en sia haŭto
kiam ĝi senvestigas
tiun momenton lumantan
kiam la parfumo de la mateno
de la suno sur la cilioj
ĝenas tian foreston
sub la kolonoj de lumoj
La amorajto
La sendenta karmo
La belgrajno kiu ne malaperas
La kadenco de deliraĵo
La perdaj folioj elspiras la distancojn
Kiel pensi
Ne forgesi spiri
Tie kaj ĉi tie
La pavimo reflektas ankoraŭ
la larmojn de pluvo
Eksenti ĉiam
ĉi tiun saman solecon
La larma pluvo
kun plia foresto
Imiti la ritmon de tiu ebena pluvo
La resto de perdoj
kun la konturoj forestantaj

Bulteno, n-ro 3/2018

2019

- 24/01/2019** – prelego de Tomáš Břicháček pri la historio de la Bulteno (*klubejo*)
- 07/02/2019** – ĝenerala kunveno; elektita nova estraro
- 16/02/2019** – tradicia renkontiĝo de E-mental' en la praga bestĝardeno
- 21/02/2019** – prelego de Petr Chrdle pri Kurisu Kei (*klubejo*)
- 07/03/2019** – diskuto kun Květa Krajičková pri 1980-aj kaj 1990-aj jaroj (*klubejo*)
- 16–17/03/2019** – ementala ekskurso en Leipzig
- 21/03/2019** – prelego de Bernhard Tuidler pri la Esperanto-muzeo en Vieno (*klubejo*)
- 04/04/2019** – aperis Bulteno, n-ro 1/2019 (215); vizito de japana esperantistino Hiroko Katayama
- 12–14/04/2019** – E-mentala internacia aranĝo 15-a BIERo en Chotěboř
- 18/04/2019** – prelego de Margit Turková pri Kurisu Kei kaj lia tradukado de Hašek (*klubejo*)
- 02/05/2019** – prelego de Petr Chrdle pri la familio Ginz (*klubejo*)
- 16/05/2019** – prezentado de Jiří Galuška pri lia vojaĝo tra Yucatán (*klubejo*)
- 30/05/2019** – lanĉo de la libro *Zamenhof – život dílo ideály* en la Pola instituto
- 09/06/2019** – E-mental' pentris reklamon por Esperanto en Veletržní strato
- 22–27/07/2019** – E-mentala internacia aranĝo ĜUPR (Ĝuu Pragon) en Prago
- 24/07/2019** – tradicia E-mentala aranĝo Helpu helpi
- 17/08/2019** – 14-a E-mentala pikniko en Krásná Lípa
- 14/09/2019** – tradicia E-mentala Kuro por Paraple
- 19/09/2016** – prelego de Petr Chrdle pri Stanislav Schulhof (*klubejo*)
- 03/10/2019** – prelego de Tomáš Břicháček pri Jaroslav Šustr okaze de la 50-a datreveno de lia forpaso (*klubejo*)
- 04–06/10/2019** – E-mentala internacia aranĝo 16-a BIERo en Planá u Mar. L.
- 15/10/2019** – aperis Bulteno, n-ro 2/2019 dediĉita al Jaroslav Šustr
- 31/10/2019** – prelego de P. Chrdle pri Bertha von Suttner (*klubejo*)
- 28/11/2019** – prezentado de Vlasta Piščíková pri Sicilio (*klubejo*)
- 30/11–01/12/2019** – tradicia E-mentala aranĝo Kristnasko
- 07/12/2019** 6-a Antaŭkristnaska kolbasumado en Saksio en Zittau
- 12/12/2019** – Kristnaska kaj Zamenhofa vespero; aperis Bulteno, n-ro 3/2019
- 14–15/12/2019** – E-mentala aranĝo 7-a Granda loksumado en Bratislavo
- 20–22/12/2019** – E-mentala aranĝo Semajnfino kun opero en Prago

Členská schůze 7. února 2019

Dne 7. února 2019 od 17 hod. se konalo v klubovně Ve Smečkách 25 zasedání členské schůze Klubu esperantistů v Praze. Účastnilo se 12 členů s hlasovacím právem a tři hosté z Benešova. Předseda klubu Tomáš Břicháček přednesl zprávu o fungování klubu ve funkčním období výboru, tj. od 27. 2. 2014 (výbor v mezidobí potvrzen ve funkci 11. 2. 2016). Místopředseda a pokladník klubu Jiří Mišurec přednesl zprávu o členské základně a stavu financí. Členská schůze vzala obě zprávy na vědomí.

Poté proběhla volba předsedy a ostatních členů výboru. Členská schůze zvolila za předsedu Tomáše Břicháčka (10 hlasů pro, 1 se zdržel, 1 z původních účastníků nepřítomen). Za ostatní členy výboru byli zvoleni Jiří Mišurec, Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský a Václav Ondřej Loučka (10 hlasů pro, 1 se zdržel, 1 z původních účastníků nepřítomen).

Bulteno, n-ro 1/2019

S Květou Krajíčkovou o osmdesátých a devadesátých letech v pražském klubu

Květa Krajíčková (*1961), předsedkyně Klubu esperantistů v Praze v letech 1991–1994, s námi 7. března 2019 besedovala o tom, jak fungoval náš klub v osmdesátých a devadesátých letech minulého století. Na tuto úspěšnou akci navazuje rozhovor pro Bulteno.

Květa je nutriční terapeutka a bývalá komunální politička.

Jak ses vlastně dostala k esperantu?

To bylo v roce 1985 a mně bylo 24 let. Neměla jsem zrovna co dělat. Žádný kluk nebyl na dohled. Nestačilo mi jen tak chodit do práce, z práce a pak si lehnout. Na Ostrčilově náměstí v čekárně tramvaje jsem našla reklamu na kurz esperanta od pražského klubu. Bylo to na podzim, kurz zrovna začínal. Tak jsem si říkala, že bych to mohla zkusit.

Zavolala jsem na to číslo a ozvala se paní Helena Štruncová, tehdejší předsedkyně, která kurz vedla. Začala jsem se tedy učit u ní a současně u pana Špůra v korespondenčním kurzu. Pan Špůr byl význačný esperantista v Doksech, takový velice společenský člověk. V kurzu paní Štruncové jsem se dozvěděla, že taky je nějaký klub. Tak jsem se tam samozřejmě zapsala a začala jsem docházet.

A tak jsem koncem osmdesátých let přišla do docela fungujícího pražského klubu. Ten měl dvě části: jedna byla *junularo* a druhá dospělá část. Já jsem začínala s dospělými. *Junularo* se scházelo ve Vejvodově ulici, ta naše část chodila do klubu důchodců ve Vršovicích v Kodaňské. A kousek odtamtud byla i škola, kde probíhaly ty kurzy.

Blízko klubovny v Kodaňské byla hospůdka, kam jsme chodili upevňovat znalosti. Ta byla naše velmi oblíbená. Pak, když jsme po nějakou dobu neměli klubovnu, tak jsme chodili jenom do této hospůdky. Co se dalo dělat.

Na které osobnosti a události ze začátků si vzpomínáš?

Zajímavých osobností zde byla spousta. Vedle paní Štruncové třeba pan Jaroslav Mařík, profesor Rudolf Horský, Marta Křenková, Helena Maudrová, Ladislav Kynčl, Jiří Patera, Jindřich Ondráček a mnozí další.

Byly nejrůznější akce, přednášky, pořádali jsme i výlety, různé večírky, dokonce i ples. A v té době dokonce existovala i hudební skupina, která zpívala v esperantu. Jmenovala se *Barbuloj*. Byli to doopravdy vousáči. Takže nejenom slovenský TEAM, ale i my jsme měli svou skupinu. Jejich frontmanem byl Petr Nýdl, což byl syn tehdejší sekretářky Českého esperantského svazu. Vypadal jako Michal Tučný. Také jsme měli mezi sebou členku Jarmilku Sequensovou, která měla čtyři dcery. Ty dcery nám rády chodily zpívat. To bylo osvěžující.

V roce 1987 jsme v nedalekých sadech Naděždy Krupské – dnes jsou to Heroldovy sady – zasadili památeční lípu a vztyčili pamětní kámen. Ta první lípa uschla, protože byla na kopci a veškerá voda stékala dolů, a nakonec ji ještě někdo zlomil. Zasadili jsme druhou, ale ta, chudák, taky uschla.

Potom v roce 1996 v souvislosti se Světovým kongresem paní Maudrová s panem Maříkem přišli na to, že by bylo šikovné ten kámen přestěhovat a dát ho před *kongresejo*. To se také stalo. Původně byl větší a špičatý, ale při tom stěhování se zlomil, jak už to tak bývá. A lípu vedle něj – vlastně naši třetí – jsme „adoptovali“.

Jak došlo k tomu, že ses stala (velmi mladou) předsedkyní klubu?

Tehdejší předseda náhle rezignoval a nebyl nikdo jiný, kdo by se toho ujal. A díky tomu jsem se tedy nečekaně ve svých mladých letech – na tehdejší poměry jsem byla skutečně velmi mladá – stala místo něj předsedkyní. To bylo v únoru 1991.

Jak vzpomínáš na léta svého předsednictví?

Tehdy se klubovna přestěhovala do Vejvodovy ulice, kde bylo dříve *junularo*, a scházeli jsme se tam. Byly tam dvě místnosti a kuchyňka. Měli jsme tam cyklostyl, na kterém jsme vyráběli ručně Bulteno. Pořádaly se nejrůznější akce – přednášky, večírky...

Po roce 1990 nás bylo kolem stovky a k tomu připočítejme i různé rodinné příslušníky. Na schůzce bylo 20 účastníků zcela běžný počet. Chodilo tam poměrně hodně cizinců. Také se tu ukazovali emigranti, kteří se vraceli do republiky ať už na návštěvu nebo napořád. Takže tehdy v tom klubu bylo veselo.

V roce 1992 jsme slavili 90. výročí založení klubu. Oslavu jsme měli v restauraci Na Zvonařce. Tam jsme měli slavnostní program. Hrál nám tam tehdy nádherně na violoncello pan Sádlo – taky esperantista.

Na druhý den jsme šli na Videostop. S Českou televizí jsme tehdy dojednali natáčení jednoho dílu s esperantisty – jako soutěžících i publika. Soutěžící byli Dráža Kočvara, Mirek Severa z České Lípy a já. Bylo to moc hezké. Nechali nás říct o esperantu docela dost. I pan Patera tam promluvil. Také slovenští esperantisté tam byli aspoň v malém zastoupení – ještě jsme měli společný stát.

Pak byla také úžasná akce japonská svatba. Brali se tady dva Japonci; ženich byl esperantista, nevěsta aspoň předstírala, že rozumí. Proběhlo to na Staroměstské radnici. Svatba byla

tlumočená. Tlumočníkem byl pan doktor Novobilský. Po obřadu jsme jeli do Všenor. Tam jsme měli hostinu a tanec. Hrál se tam amatérské divadlo, kde zazářila Vlastička Piščíková.

Také si vzpomínám na oslavu devadesátin významného esperantisty – železničáře, pana Jaromíra Babičky ve vládním salonku na Hlavním nádraží, které se zúčastnili někteří naši členové.

Prostě ta doba tehdy byla plná různých zážitků a dojmů. Hodně jsme se navštěvovali i v rámci republiky tehdy.

Pak přišla doba privatizace a restitucí a dům ve Vejvodově ulici byl navrácen původním majitelům. Ještě před tím nám tam trochu zatápěli z úřadu Prahy 1. Snažili se nás samozřejmě vystěhovat, protože pořád platila stará smlouva a nájem byl nízký. Oni nám ten nájem nemohli zvednout, tak se nám snažili otrávit život. Až jsme jim nakonec na jedno zvýšení přistoupili, ale vzali jsme si tam do podnájmu jednu cestovku. No a kvůli tomu se nás nakonec zbavili – vzali to jako výpovědní důvod. Nám nezbylo než se vystěhovat. To bylo v roce 1994.

Tehdy část majetku včetně velké knihovny Jaroslava Šustra, která tam byla umístěna, přišla do České Třebové. Část majetku šla k rodině Štěpánků, kteří měli dům v Praze. My jsme si s manželem vzali legendární Maříkův psací stroj. Bohužel byl ve sklepě a v roce 2002 ho postihly povodně – takže Maříkův psací stroj už není.

A co Světový kongres v roce 1996?

Kongres v Paláci kultury v roce 1996, na který se sjelo asi 3000 účastníků, to byl jeden z našich velkých úspěchů.

Bylo s tím hodně práce. Přípravy více jak rok dopředu. V roce 1995 jsme jeli do Finska do Tampere podívat se na *UK-o*, co všechno je třeba zařídit. Organizátoři nás vzali i do zázemí. Byli jsme tam nejenom my z Prahy, ale byl to zájezd esperantistů z celé republiky.

Pak jsme prožili čtrnáct dnů v pohybu – týden příprav a pak ten vlastní kongresový týden. Pomalu jsme nespali. Jedli jsme občas.

Jsem ráda, že se tehdy toho kongresu dožil pan Mařík – byl tam dokonce jako čestný host. Můj manžel tam měl výstavu obrazů. Doufám, že se Praze podaří kongres i napotřetí. Třeba se toho ještě dožijeme.

Tvůj manžel je také esperantista. Seznámili jste se díky tomuto společnému koníčku?

Přesně tak. To bylo v roce 1989 v Havířově na oslavách 20. výročí založení Českého esperantského svazu. Seznámili jsme se u stojacího popelníku ve foyer. Na té celé akci, kde bylo asi 140 lidí, jsme byli my dva jediní dva kuřáci – dneska už nekouříme ani jeden. U toho popelníku jsme se nutně museli začít spolu bavit. A potom taky Jarda Pokorný přivezl víno a povídá mně a Fejfině, ať seženeme nějaké kluky do party a že to večer vypijeme. Pozvala jsem Jirku, kterého jsem znala ze svazových zkoušek. Přišel ještě s kamarádem, a to byl ten můj spolukuřák. A pak jsme seděli u toho vína a povídali si a povídali ... a bylo to.

Používáš esperanto ještě dnes? Nebo už jen v E-mentalu?

Většinou v E-mentalu. Od roku 2000, co jsem mimo hnutí, nemám moc možností mluvit. Když jsme před třemi lety jeli na SES na Slovensko, tak Vítek Mišurec mi povídá:

„Poslouchej, to tvoje esperanto je takové archaické.“ Tak jsem se tam pokusila pár nových výrazů pochytit. Pamatuji si z nich hlavně „mojosa“ – to se k esperantu hodí.

Bulteno, n-ro 1/2019

Ĥanan Bordin en Prago

Petr Chrdle

Kiam mi ricevis (komplike tra esperantistoj el Pollando, Slovakio kaj Ĉeĥio) retmesaĝon de Ĥanan Bordin, lia nomo diris al mi nenion. Li sciigis al mi, ke li kun sia amiko, neesperantisto, vizitos Pragon por kelkaj tagoj kaj ke li havas du petojn: Laŭeble renkontiĝi kun lokaj esperantistoj, kaj ekscii ion pri la restado de fama rusa poetino Marina Cvetajeva en Ĉeĥio.

Ĉar en najbara komunumo Všenory estas memorĉambro pri Marina Cvetajeva kaj mi hazarde antaŭ proksimume unu jaro konatiĝis tie kun ĝia fondintino Galina Vaněčková, mi proponis al li ne nur komune viziti la memorĉambro, sed ankaŭ peri al li kontakton kun G. Vaněčková. Tio vere okazis kaj superis miajn imagojn.

Sed unue pri Ĥanan: Li estas juddevena, denaska rusparolanto el Latvio, profesie israela profesoro pri jida lingvistiko en la Hebrea Universitato en Jerusalemo, tamen nun por du jaroj li instruas la jidan kaj la hebrean lingvojn en la Universitato de Regensburgo en Germanio. Kun Esperanto li konatiĝis antaŭ kvin jaroj, lia unua interparolo en Esperanto okazis dum la UK-o en Rejkjaviko kaj nia renkontiĝo estis lia nur kvara interparolo kun eksterlandaj esperantistoj. Tamen, mi devas demeti la ĉapon antaŭ li, ĉar li parolis flue kaj mi kaptis eĉ ne unu eraron en lia parolado. Plejparton de la restado en Prago li turismis kun sia amiko, judrusdevena doktoro pri onkologio kaj kirurgio, sed parte li avide ĉerpis el kelkaj renkontiĝoj kun esperantistoj: La unuan posttagmezon post ilia alveno mi gvidis lin tra historia kerno de Prago, la duan vesperon li partoprenis la kunvenon de E-mental (sen mi, ĉar mi havis neforŝoveblan taskon), plian tagon ni jam renkontiĝis en Všenory kaj la lastan Esperantorenkontiĝon li trapasis kun kelkaj el ni unue en Vyšehrad, kaj sekve ni piediris ĝis la praga centro. La vojo en la centro estis iom zigzaga, ĉar li antaŭe bone lernis pri la pragaj vidindaĵoj, do ni iris laŭ liaj notoj. Inter alie interesis lin la Betlehema kapelo, statuo de rabeno Löw, naskiĝdomo de Franz Kafka ...

Sed la plej miriga travivaĵo, ne nur por Ĥanan, sed ankaŭ por mi, nin atendis en Všenory. Ni interkonsentis kun sinjorino Vaněčková, kiu loĝas en Prago, per kiu trajno ili komune venos al Všenory, kaj mi venis tien iom anticipe. Mi telefone eksciis, ke ili estas en la trajno, ke la trajno ne havas malfruiĝon, tamen ili ne aperis en la biblioteko, en kies parto troviĝas la memorĉambro.

Tial mi iris renkonti ilin. Kiam mi venis al la stacio, mi ekvidis ilin stari en la kontraŭa kajo, Galina Vaněčková vaste gestis svingante brakojn, dum Ĥanan senmove atente aŭskultis. Ĉar pro la distanco mi ne povis aŭdi ŝin, mi kvazaŭ spektis belan pantomimon. Nur post kiam mi renkontiĝis kun ili, mi ekkomprenis la kialon: Galina, parolante pri Maria Cvetajeva pozitive ekscitiĝis, en sian seninterrompan intereseĝan rakontadon enmetadis deklamadon de la poemoj de M. Cvetajeva en la rusa, ĉion parkere. Tion ŝi daŭrigis kaj survoje, kaj en la memorĉambro, sed ankaŭ post la forlaso de la ekspoziciejo dum nia promeno tra Všenory laŭ la spuroj de M. Cvetajeva: Ŝi montris al ni du domojn, en kiuj ŝi sinsekve loĝis (unu kun la memortabulo), la monumentan arbon, kie la poetino estadis kaj kiun ŝi plurfoje menciis en siaj poemoj, ktp.

Menciinda estas ankaŭ nia komunikado. Komence Ĥanan kun Galina parolis ruse kaj kun mi en Esperanto, mi kun Galina ĉeĥe. Sed post iom da tempo miaj forgesitaj scioj de la rusa iom

revenis kaj ni parolis nur ruse, la ĉefa kaj Esperanto restis nur kiel neoftaj helpiloj. Kaj kiam ni estis akceptitaj ĉe la urbestro, ni ĉiuj ŝanĝis al la angla.

Mi havas la tenton daŭrigi pri Marina Cvetajeva, kies vivo, same kiel la vivo de ŝiaj familianoj, estis tre interesaj, sed ofte tristaj, ĝis ŝi finfine mortis per propra mano. Sed por ke la artikolo ne fariĝu tro longa, mi rekomendas al interesatoj trovi la informojn pri ŝi en la reto, aŭ eĉ pli bone, viziti la memorĉambrojn pri ŝi en Všenory.

Bulteno, n-ro 1/2019

Raporto pri la agado de nia klubo ekde februaro 2014

Tomáš Břicháček

Estimataj samideanoj kaj samideanoj! Karaj geamikoj!

Rapide pasis la temp' – tiel nomiĝas unu malfrua poemlibro de Eli Urbanová kaj la saman senton havas mi rigardante reen tra la lastaj kvin jaroj. Povas ŝajni kiel mallonga epizodo en la historio de nia klubo kaj eble ankaŭ en niaj privataj vivoj. Tamen ni koncedu, ke duono de jardeko jam estas sufiĉe signifa intervalo kaj ke ege indas, ke via komitato ĉiokaze haltu por bilanci kaj prirespondu antaŭ la geklubanoj.

Nia komitato estis elektita la 27-an de februaro 2014. Ekde tiam mi havis la honoron kunlabori kun **Jiří Mišurec** – diligenta kaj zorgema vicprezidanto kaj kasisto, **Vlasta Piščíková** – senlaca organizantino de sociaj aranĝoj kaj nia ĉefa interliga persono kun la klubo E-mental', **Vít Guglielmo Mišurec** kaj **Jan Šebetovský**. Komitatano **Jiří Patera**, kiel vi scias, bedaŭrinde forlasis nin por ĉiam en junio 2015. Komitatanino **Pavla Zemanová** finis en sia funkcio en februaro 2016, kiam ni devis formale reelekti la komitaton kaŭze de la nova Civila kodo.

Nun nome de tiu ĉi komitato mi volus peti vin, ke vi aŭskultu raporton pri la agado de la Esperantista klubo en Prago dum nia ofitado.

En la raporto mi volus precipe koncentriĝi al kvin temoj, konkrete

- modernigo;
- agado ene de la klubo;
- agado direktita eksteren;
- juraj aferoj;
- Bulteno.

Poste mi rememoros ankaŭ kelkajn rimarkindajn okazintaĵojn ligitaj kun Esperanto en Prago, kiuj tamen aperis plejparte ekster nia klubo.

I. Agado de la klubo

Modernigo

La elekto antaŭ kvin jaroj ne rezultis nur en ordinaran ŝanĝon de la estraro. Estis generacia ŝanĝo. La stafeton manprenis junaj homoj, kiuj kunportis freŝan energion kaj novajn ideojn.

Bonŝance ili ne estis iuj revoluciuloj, kiuj volus detrui ĉion ekzistantan kaj konstrui ion radikale avangardan. – Kaj ni konfesu, ke inter esperantistoj en la mondo troviĝas ne malmulte da diversaj „specifaj“ konfuzuloj. – Ne, tio certe ne estis nia kazo. Oni ne volis enkonduki anarĥion aŭ malfermi pordojn al modernaj ideologioj. Oni nur deziris dediĉi sin plue al Esperanto kaj certigi kontinuecon kun ĉio bona, kion atingis niaj antaŭuloj. Tamen certajn reformojn ni volis realigi – reformojn, kiuj estis konektitaj kun teknologia progreso kaj aktualaj vivmanieroj. Alie dirite: **la ideo estis enkonduki la pragan klubon en la 21-an jarcenton, en la ciferecan epokon.**

Konkrete tio signifis ĉefe la sekvantan:

★ Oni komencis intensive uzi modernajn komunikajn teĥnologiojn. La klubo tuj ekhavis sian interretan paĝaron (<http://bulteno.cs-retromusic.net/>). La Bulteno ekaperadis ankaŭ en elektronika formo kaj ekestis elŝutebla sur la menciita paĝaro. Oni fondis kluban paĝon en Facebook, kiu parenteze estas nun sufiĉe aktiva kaj jam havas pli ol 330 sekvantojn. Ne lastloke oni ankaŭ komencis komuniki kun niaj membroj kaj favorantoj ĉefe per retpoŝto.

★ Alia parto de la reformoj koncernis la organizadon de kunvenoj. Antaŭe la kunvenoj okazadis ĉiujaŭde ekde la 14-a horo ĝis la 16-a horo. Tiu sistemo ne plu taŭgis. Unue, la laborantaj homoj kaj studentoj ne povis veni tiel frue. Due, hodiaŭ la homoj ne kutimas sidi tro ofte en klubejoj. Pro tio oni decidis, ke niaj kunvenoj okazos pli malfrue, ekde la 17-a horo, kaj nur ĉiun duan ĵaŭdon. Oni ankaŭ deklaris idealon, ke la kunvenoj havu laŭplanan antaŭpreparitan programon – sincere dirite ne ĉiam oni sukcesis plenumi tiun celon.

★ Oni ankaŭ ŝanĝis la bankokonton. La malnova bankokonto ĉe la ŝparkaso estis terure malavantaĝa; ĝi kostis al ni 1200 kronojn jare. Do oni fermis ĝin kaj prizorgis alian ĉe Fio banka sen iuj ŝarĝoj. La mono ŝparita dank' al tiu ŝanĝo sufiĉas por eldoni preskaŭ ĉiujn presitajn Bultenojn dum unu jaro.

★ Indas ankaŭ emfazi, ke ekestis tre favora konstelacio koncerne rilatojn kun la klubo E-mental'. Ĉar plimulto da komitatoj estis samtempe ementalanoj kaj ni eĉ havis inter ni la estrinon („diktatorinon“) de E-mental', neniu konkuro plu eblis kaj la kunlaboro iĝis tre intensa. Mi dum tiuj kvin jaroj ĉiam sentis grandan sinergion kaj reciprokan kompletiĝon inter niaj du kluboj.

Agado ene de la klubo

Koncerne la agadon ene de nia klubo – tio signifas ĉio, kion ni faris por ni mem – oni povas diri, ke dum tiuj kvin jaroj la klubo vivo estis relative riĉa kaj variospeca:

★ Oni organizis kvar dekojn da prelegoj, diskutoj kaj seminarioj. Parto de ili estis dediĉitaj al Esperantaj temoj – al Zamenhof, famaj esperantistoj, literaturo, lingvaj demandoj, retrovitaj malnovaj filmoj, novaj projektoj de ĈEA, klubaj kronikoj ktp. Alia parto tuŝis diversajn aferoj, kutime laŭ intereso aŭ hobbio de prelegantoj – ekzemple novaj libroj, religio, genealogio, vojaĝado, svingo, interesaj personoj, migra krizo, Eŭropa Unio aŭ UNESCO-monumentoj.

Tiujn programerojn ofertis ĉefe niaj klubanoj, sed oni ankaŭ havis kiel prelegantoj interesajn gastojn. Mi povas rememori la diskuton kun la artisto Jan Nevan pri lia frato Mikuláš Nevan (novembro 2015), prelegon de Giorgio Silfer pri la historio de la Esperanta literaturo (majo 2017) aŭ la prelegon de Stanislava Vodičková pri kardinalo Josef Beran (majo 2018).

★ Ĉiujare oni organizis Kristnaskan kaj Zamenhofan festojn kunlabore kun E-mental'. Ili estis tre popularaj kaj plenabunde vizitataj.

★ Krom prelegoj kaj amuzaj aranĝoj ni havis multe da aliaj specifaj aktivecoj. Ni menciis la plej gravajn:

– En novembro 2014 volontuloj de nia klubo kaj de E-mental' renovigis la Esperantan monumenton apud la Kongresa centro. Oni farbis la surskribojn per malhelverda koloro. Ekde tiam la teksto estas denove bone legebla kaj aspektas elegante.

– En 2015 kaj 2016 dum printempaj monatoj okazis agado „Traduka printempo“. Kelkaj niaj klubanoj kaj aliaj esperantistoj tradukis por la Bulteno diversajn tekstojn, por ke niaj legantoj havu somere interesan kaj amuzan legadon.

– En majo 2018 ni preparis katalogon de nia klubo libroro. Oni registris preskaŭ 130 librojn.

– Fine de la pasinta jaro ni kreis novan grandan Kronikon en elektronika formo, kiu kovras la periodon ekde la komenco de la jaro 2014. La kroniko estas strukturita laŭ jaroj. Unualoke ĉiam estas listo de okazintaĵoj kun datoj. Poste sekvas diversaj eltondaĵoj, ĉefe el la Bulteno,

sed ankaŭ el aliaj fontoj. Mi daŭre kompletigas la tekston kaj dissendadas ĝin laŭbezone per reto.

★ Dum la jaro 2017 Petr Chrdle gvidis en nia klubejo kvar lingvajn seminariojn por progresantoj.

★ Agrablan refreŝiĝon alportis ĉiam vizitoj de eksterlandaj esperantistoj. Apud la jam menciita Giorgio Silber (majo 2017) ni havis ekzemple multmembran grupon de gastoj de Suda Koreio gviditan de instruistino Ana Songanta (junio 2015) aŭ rusajn esperantistojn el Kazahio (septembro 2016). Kaj venis multaj aliaj – unuopuloj, geedzoj, grupoj.

Agado direktita eksteren

Indas paroli ankaŭ pri agoj, kiuj ne limiĝis al nia kolektivo, sed estis direktitaj eksteren.

★ En septembro 2014 okazis en la Filozofia fakultato de Karola Universitato en Prago la Internacia simpozio *Otokar Březina 2014*. Prelegis tie Viktor Dvořák, kiu kun Miroslav Malovec prezentis la grandformatan poezian libron de Otokar Březina *Mistero de Doloro – Tajemství bolesti* en la ĉeĥa kaj en Esperanto. La poemojn de O. Březina esperantigis Jiří Kořínek kaj Tomáš Pumpr. La libron preparis Jaroslava Míčová, Viktor Dvořák kaj Miroslav Malovec.

★ En decembro 2014 Ĉeĥa Radio Plus dediĉis sian regulan programeron *Radioforum* al Esperanto. La subtitolo estis: *Má esperanto smysl, když je všude angličtina?* La ĉefa gasto en la studio estis mi. Per telefono partoprenis ankaŭ Marek Blahuš kaj David Gruber.

★ Post unu jaro en decembro 2015 ni denove aperis en Ĉeĥa Radio, tiun ĉi fojon en Radiožurnál en raportaĵo *Esperanto znají lidé po celém světě*. En ĝi mallonge parolis Josef Trojan kaj mi. La reporterino antaŭe vizitis nin en nia klubejo kaj intervjuis nin.

★ Komence de la jaro 2016 Petr Chrdle eldonis novan reviziitan version de la fama lernolibro *Esperantem za tři měsíce*, kiun li antaŭ multaj jaroj skribis kun sia edzino Stanislava Chrdlová. Tiu nova eldono aperis kun la titolo *Esperanto od A do Z*. Multaj el ni ĉeestis la solenan prezenton en februaro en la sidejo de la Unuiĝo de Interpretistoj kaj Tradukistoj. Mi havis la honoron iĝi la patrono de la libro.

★ En julio 2016 Viktor Dvořák aktive partoprenis internacian konferencon *Perspektivoj de lingva komunikado en la Eŭropa Unio* en la Universitato de Konstanteno la Filozofo en Nitra. Lia kontribuaĵo en la sekcio *Lingvaj problemoj de civitana partopreno kaj lingvaj problemoj ĉe ekonomia integriĝo* koncernis la temon *Ĉu Esperanto apartenas al la lingvoj nomataj „Dua lingvo“ laŭ la dokumento COM(2008) 566 final?*

★ En marto 2017 Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský kaj Vít G. Mišurec transdonis al Zdeněk Svěrák sian Esperantan tradukon de la teatra ludo *Dobytí severního pólu*. Pri tiu ĉi ago informis Ĉeĥa Radio Plus.

★ En somero 2017 s-ino Margit Turková aperigis libron *Scházíme se v této knize* (Ni renkontiĝas en jena libro). Tiu ĉi kolekto de tekstoj estas skribita ĉeĥe, sed estas dediĉita al memoro de Esperantaj personaĵoj Eva Seemanová kaj Čestmír Vidman.

★ En septembro 2017 Petr Chrdle prelegis en la sinagogo de Maisel pri Zamenhof. En la ĵurnalo *Židovské listy* aperis ankaŭ lia artikolo pri tiu temo.

★ En decembro 2017 aperis alia artikolo de Petr Chrdle pri Zamenhof, ĉi- foje dekpaĝa, en la revuo *Tvůrčí život* (N-ro 6/2017). La artikolo nomiĝas *Esperanto, hilelismus a homaranismus – Tři projekty L. L. Zamenhova*.

★ Petr Chrdle en 2017 ankaŭ dufoje aperis en la Ĉeĥa Radio. En julio li parolis en iu mallonga raportaĵo. En decembro li estis intervjuita en la stacio Wave.

★ Parolante pri s-ano Chrdle, indas ankaŭ apreze akcenti, ke li daŭre gvidas kurson de Esperanto por triaĝuloj.

★ Membroj de nia klubo ankaŭ diligente tradukadis: Margit Turková esperantigis la librojn *Spirita revolucio* en la koro de Eŭropo de Přemysl Pitter kaj F. V. Lorenz de Vlastimil

Novobilský kaj Jindřich Košťálek ĉeĥigis la esperantan originalon L. L. Zamenhof – Vivo, verko, idealoj de Aleksander Korĵenkov. La unuaj du jam aperis, la tria estas preparita por la preso; ĉiuj en la eldonejo KAVA-PECH.

Juraj aferoj

Kelkokaze necesis solvi ankaŭ jurajn aferojn:

★ La plej grava kaj plej urĝa estis aktualigo de la statuto de la Ĉeĥa Esperanto-Asocio, kiu ankaŭ estas fundamenta akto de nia klubo, kiel filia asocio de ĈEA. Tiun laboron bezonis la nova Civila kodo. Kaj kiam oni jam devis malfermi la tekston, indus fari kelkajn plibonigojn ĉefe por plifaciligi la funkciadon de la Asocio kaj ĝiaj kluboj kaj sekcioj.

Novan statuton preparis dum la jaro 2015 la tiama prezidanto de ĈEA Vladimír Dvořák kaj mi prikonsiderinte konsilojn kaj rimarkojn de kelkaj helpantoj. La statuto estis adoptita en la kongreso de ĈEA en Ústí nad Orlicí en novembro 2015.

★ Danke al la nova statuto nia klubo povis fine atingi registradon de siaj aktualaj indikoj en la registron de asocioj. Pro tio ni en februaro 2016 organizis ĝeneralan kunvenon, kie ni reelektis la komitaton, ŝanĝis la nomon kaj konfirmis la ŝanĝon de ĝia adreso, kaj poste sendis ĉiujn bezonatajn dokumentojn al la tribunalo. En aprilo 2016 indikoj pri nia klubo estis aktualigitaj. Nur ekde tiam ni povis libere interagi kun aliaj personoj kaj inter alie efektiviĝi la menciitan ŝanĝon de la bankokonto.

★ Alia grava afero estis registrado de nia revuo Bulteno ĉe la ministrejo de kulturo en aŭtuno 2017. Tiu ago signifis oficialigon de nia revuo, kiu nun estas regula perioda eldonaĵo.

★ Unufoje ni havis ankaŭ malagrablan problemon kun nia kunvenejo. En aprilo 2014 la urbokvartalo Prago 1 portempe malpermesis la uzadon de siaj kunvenejoj – laŭdire pro tio, ke en unu el ili foje renkontiĝis iuj „ekstremistoj“. Mi do turnis min perletere al la kvartalestro por peti ŝanĝon de tiu malpermeso rilate al nia klubo. La kvartalestro plenumis la peton kaj ekde la komenco de junio la klubo denove povis kunveni en la sama ejo.

Bulteno

Grava komponanto de nia kluba agado estas longdaŭre nia revuo Bulteno, kiu aperas trifoje en jaro. Ekde la tempoj de la redaktoro Jiří Patera ĝi estas ne nur kluba informilo, sed ankaŭ literatura kaj kultura forumo.

Mi transprenis la redakcion komence de la jaro 2014. Kiel nova redaktoro mi ne volis fari iujn dramajn ŝanĝojn. Mi volis konservi la bazan formon kaj naturon de la revuo. Tamen kiel junulo al kutimiĝinta labori kun moderna komputoteĥniko kaj vivanta en juna kolektivo mi strebis doni al la revuo novajn impulsojn.

La plej rimarkinda novaĵo estis, ke oni komencis eldoni la Bultenon ne nur en presita formo, sed ankaŭ elektronike. Tial oni povas facile dissendi la novajn numerojn retroŝte kaj ankaŭ loki ilin sur nia interreta paĝaro, por ke ĉiu povu elŝuti ilin. La Bulteno do iĝis atingebla en la tuta mondo.

Ekde la ŝanĝo de la redaktoro oni eldonis 15 numerojn (14 eli ili dum la funkcia periodo de nia komitato). En tiuj numeroj aperis pli ol 50 artikoloj, preskaŭ 40 beletraj tekstoj, pli ol 30 poemoj, 4 intervjuoj (kun Josef Trojan, Jan Nevan, Vlasta Piščíková kaj Eva Pechová) kaj kelkaj ŝercoj, anekdotoj kaj kantoj.

Mi volus danki al ĉiuj, kiuj kontribuis iel ajn – kiel aŭtoroj de tekstoj, tradukantoj, korektistoj, propagandantoj ktp. Mi kredas, ke iliamerite oni sukcesis plenumi la antaŭdiron kaj deziron de Jiří Patera, kiu skribis en la unua numero eldonita post la ŝanĝo (1/2014): „*Mi estas konvinkita, ke la Bulteno de Esperantista klubo en Prago havas antaŭ si bonan estontecon kaj ĝi apartenos ne nur al bonaj kaj kvalitaj klubaj eldonaĵoj, sed estos laborejo kaj lernejo por pluaj novaj Esperanto-publicistoj, verkistoj kaj tradukistoj.*“

II. Rimarkindaj okazintaĵoj

Apud nia propra agado mi volus paroli ankaŭ pri kelkaj rimarkindaj okazintaĵoj ekster nia volo, kiuj tamen estis signifaj por la Esperanta komunumo en Prago:

★ En aŭgusto 2014 la parko en la strato Na Třebešíně en Prago 10 – Strašnice ekportis la nomon de Jiří Karen (1920 – 2000), ĉeĥa poeto kaj esperantisto, kiu verkis ankaŭ en Esperanto. Karen kaj lia edzino Zuzana Podmelová estis multjaraj loĝantoj de la najbara kvartalo Malešice.

★ En junio 2015 mortis Jiří Patera, multjara estrarano kaj *spiritus agens* de nia klubo, redaktoro de la Bulteno, honora membro de Ĉeĥa Esperanto-Asocio, konata internacie pro siaj tradukoj kaj artikoloj.

★ En septembro 2016 okazis en teatro U Valšů jubilea koncerto de Miroslav Smyčka, opera kantisto kaj esperantisto, kiu tiam ĝisvivis 90 jarojn. Bedaŭrinde majstro Smyčka post proksimume duonjaro forpasis.

★ En novembro 2016 okazis en la bierfarejo en Malešice memoriga programo pri Jiří Karen *Tam, kde skřivan zpívá na betonu* enkadre de ĉiujaraj Tagoj de poezio. En decembro 2016 okazis alia simila programo *Jiří Karen a Zuzana Podmelová: „Čtverec nad přeponou lásky“* en Dům čtení en la kvartalo Strašnice. Ambaŭ eventojn aktive partoprenis s-ino Margit Turková.

★ En aŭtuno 2017 eldonejo KAVA-PECH de Petr Chrdle atingis 25 jarojn de sia ekzistado. En novembro okazis festo en la sidejo de la Unuiĝo de Interpretistoj kaj Tradukistoj, kiun partoprenis multaj niaj geklubanoj. Oni solene prezentis tie la *Grandan Esperantan-ĉeĥan vortaron* de Miroslav Malovec. Mi denove havis la honoron esti patrono de tiu ĉi eminenta libro. En mia parolo mi deklaris nome de nia klubo, ke ni ĉiuj tre estimas la unikan kontribuon de KAVA-PECH al Esperanta literaturo kaj al la kultura vivo de Esperantistoj en Ĉeĥio kaj en la mondo.

★ En aprilo 2018 okazis premiero de esperantlingva opero *Sternenhoch* en la Nacia teatro. La opero baziĝas je la prozaĵo *Suferado de princo Sternenhoch* de Ladislav Klíma. La aŭtoro estas komponisto Ivan Acher. La tekston esperantigis Miroslav Malovec. Ŝajnas, ke la opero havas sukceson kaj ĝian kvaliton koncedas eĉ la kritikantoj de la dekadencia romano de Klíma.

★ En majo 2018 E-mental' rememorigis kaj vigle festis sian 20-an datrevenon. De komenca malgranda grupeto E-mental' fariĝis klubo kun preskaŭ 50 E-parolantaj membroj kaj kun vico da favorantoj.

Ni dediĉis al la jubileo grandan spacon en la Bulteno. Ni elkore gratulis kaj deziris al ementalanoj en venontaj jaroj multe da feliĉo, amikeco kaj ĝuado de la vivo kun Esperanto.

Pavla Dvořáková oportune konstatis: „*E-mental' estas sendube specifa fenomeno kadre de la Esperanta komunumo kaj en Ĉeĥio kaj eksterlande. Ĝia koncepto povas esti certe en multo inspira ankaŭ por vivigo de la agado de la ,klasikaj' kluboj!*“

★ En majo 2018 studentino Eva Pechová de la praga UMPRUM gajnis la 3-an premion en la Esperanta kategorio de la konkurso *Poésie en liberté* en Parizo kun sia poemo *Senti la momenton*. Fraŭlino Pechová volonte donis al ni intervjuon kaj sendis ŝian poemon.

★ En la jaroj 2017 kaj 2018 Max Kašparů celebris kelkajn esperantlingvajn mesojn en la preĝejo de sankta Pankraco en Prago 4. Unu el la mesoj (en februaro 2018) estis dediĉita al Miroslav Smyčka kaj dum ĝi kantis profesiaj kantistoj, Jolana Haan Smyčková, la solistino de la teatro Semafor, kaj Richard Haan, la solisto de la Nacia Teatro.

Konkludo

Resuminte la agadon kaj la okazintaĵojn mia ĉefa konkludo estas: **En tiuj kvin jaroj Esperanto en Prago vivis kaj videblis.**

Alia demando estas nature, ĉu ĝi povus vivi pli forte kaj esti pli videbla, ĉu ni estis vere *diligenta kolegaro*, ĉu la prezidanto kaj la komitato laboris sufiĉe. Koncerne tion, ĉiu el ni certe havas propran impreson kaj propran alrigardon.

Mi ne volus fari tian prijuĝon rilate al la komitato, ĉar kiel unu jurista teoremo instruas al ni: *Nemo iudex in causa sua* – neniuj povas esti juĝisto en sia propra kazo. Kaj unu biblia proverbo diras: „*Alia vin laŭdu, sed ne via buŝo; Fremdulo, sed ne viaj lipoj.*“

Ni submetiĝos do plene al via juĝo kaj via kritiko, ĉe kio ni atentigas alian proverbon de Salomono, kiu tekstas: „*Kiu amas instruon, tiu amas scion; Sed kiu malamas atentigon, tiu estas malsaĝulo.*“

Ĉiuokaze mi volus danki al niaj komitatoj pro la laboro, kiun ili faris, kaj al vi ĉiuj, ke vi estis kun ni kaj partoprenis la komunan strebon. Mi antaŭĝojas la daŭrigon de nia renkontiĝado kaj agado kaj mi esperas, ke venontaj jaroj alportos almenaŭ tiom da sukcesoj, kiel la periodo, pri kiu ni hodiaŭ parolis.

Bulteno, n-ro 1/2019

Mi renkontis esperantistojn en Prago!

Hiroko Katayama

La unuan semajnon de aprilo mi vizitis Pragon, ĉefurbon de Ĉeĥio, kun mia edzo, kiu partoprenis en la simpozio okazinta tie.

Mi deziris renkonti esperantistojn en Prago. Antaŭ ekveturo rete studinte mi eksciis, ke en Ĉeĥio troviĝas pli ol 30 lokaj kluboj, kiuj estas organizaĵoj de Ĉeĥa Esperanto-Asocio, la membro de UEA.

La Esperanto-Klubo de Prago estis fondita en la jaro 1902. Du Universalaj Kongresoj de UEA okazis en Prago. En la jaro 1921 estis la fonda kongreso de SAT dum la 13-a UK. En la jaro 1996 je la 81-a UK prezentita estis la Manifesto de Prago, kiu konsistas el sep principoj de movado. Prago delonge estas la centro de serioza agado por Esperanto.

Kun helpo de s-ro Yamaguti mi sendis retleteron al la delegito de UEA en Ĉeĥio, s-ro Petr Chrdle (karesnome Petro), kiu jam dekfoje vizitis Japanion, en Nagojo vizitis la ĉambron de Nagoja Esperanto-Centro (NEC), kaj tranoktis ĉe ges-roj Ito.

Li respondis al mi, ke la lokaj kunvenoj okazos dum nia restado, kaj ni estos bonvenigitaj. Li sendis informon al aliaj ĉefuloj en Prago.

La 3-an de aprilo matene s-ro Josef Trojan, eks-delegito de Prago, kaj mi kune promenis en la malnova kvartalo, en kiu restas belaj mezepokaj konstruaĵoj.

Vespere mi vizitis la kunvenon de la klubo E-mental', gvidite de samideanino Vlasta Piščíková, ĉefo de la klubo kaj unu el ĝiaj fondintoj en la jaro 1998.

E-mental' celas al uzado de Esperanto en ĝuoriĉeco, kaj akceptas tiujn (precipe junulojn), kiuj hezitas aliĝi al tradicia klubo.

Regulaj kunvenoj okazas ĉiun duan merkredon vespere ĉe la hejmo de membro, al kiu venas anoj kun iu konkreta temo kaj bongustaĵo.

Tiuvespere ili preparis kvizojn pri Honŝuo (la plej granda insulo de Japanio), pro la gasto el Japanio. Kvizoj estis tiel malfacilaj, ke mi povis nur malpli ol triono ĝuste respondi.

Ankaŭ brazila juna esperantisto partoprenis la kunvenon.

La 4-an posttagmeze Petro kaj mi promenis en la urbo kaj iris al la kunvenejo de la Esperanto-Klubo de Prago. La ĉambro troviĝas centre de la urbo, ĉe la strato proksima al Venceslao Placo, kie okazis eventoj signifaj en la ĉeĥa historio, nome Praga Printempo kaj Velura Revolucio.

La kunveno okazas ĉiun duan ĵaŭdon vespere, kutime de la 17-a ĝis la 19-a horo. Por vidi min kolektiĝis ekde la 16-a multaj membroj inkluzive de kelkaj el E-mental'.

Petita, ke mi parolu ion pri Japanio, mi prezentis la urbon Nagoja, la kastelon, la palacon, kaj la Generalon Iejasu Tokugaŭa, kiu ordonis konstrui ilin.

Mi donacis al la klubo librojn, kiujn mi kunportis, t.e. la bildolibro „Vostoj ridas!” verkita de s-ino Ĵunko Itoo, kaj „Gon-Vulpo kaj aliaj rakontoj” de Nankiči Niimi (la memoraĵo por partoprenantoj al la Japana Kongreso en Inujama 2009).

Mi ankaŭ kunportis japanajn organojn, La Informilo de NEC, La Revuo Orienta de JEI, ktp., kiujn ĉeestantoj kun intereso tralegis.

S-ro Tomáš Břicháček, la prezidanto de la klubo, donis al mi la plej novan version de ilia revuo „Bulteno” eldonita je tiu tago.

Li skribis por ĝi raporton pri la agado de la klubo ekde la jaro 2014 post sia prezidantiĝo. Li kaj la komitatanoj laboris por modernigo de la klubo: enkonduko de la klubo en la 21-an jarcenton, en la ciferecan epokon.

Interrete legeblas la teksto de la Bulteno, kaj troveblas ankaŭ en YouTube la prelego de la prezidanto farita dum la ĝenerala kunveno de la klubo en februaro 2019.

Dum mallonga vizito mi havis tre signifoplenan tempon.

Mi eksciis, ke ankaŭ en Prago oni ĉagreniĝas pro maljuniĝo kaj malmultiĝo de membroj, sed malgraŭ tio junuloj ĉiam penadas naski agadon novstilan kaj allogan – bazite sur la trezoro de pasinteco, kaj harmonie – ĝuste tiel, kiel agas la urbo Prago.

Bulteno, n-ro 3/2019

Vespero kun Věra Ludíková

Margit Turková

Por la interesiĝantoj pri nuntempa poezio la nomo **Věra Ludíková** estas bone konata. Kelkfoje ni jam sciigis la legantaron, ke ŝi estas favoranto de Esperanto ĝistiomgrade, ke ŝi vicigis la Lingvon jam antaŭ 20 jaroj en sian literaturan projekton „Sendu ĝin pluen“. Sendadi pluen, disvastigi en la tutan mondon sian mesaĝon pri humanisma konduto, pri interkomprenado, pri protekto de la naturo – ŝi komencis en la formo, kiu estas por ŝi la plej kara – do per poezio. Oni ja povas supozi, ke multaj poetoj esprimas siajn ideojn kaj sentojn per beletra formo. Ŝi ĉiujare publikigas ĉarman volumeton, en kiu la poemoj estas interpretitaj en diversaj nacilingvaj tradukoj. Ludíková engaĝigas por la projekto amikojn, siajn konatojn, kiuj esprimiĝas en siaj denaskaj lingvoj. Oni povas diri, ke siasence ŝi kunigas naciojn en siaj poeziaĵoj. Ĉi-jara libreto havas la titolon **Je jaro. Estas printempo, 1+55**. La „enigmo“ estu klarigita: en la projekto estas uzitaj 55 diversaj naciaj lingvoj (neniu dufoje) – nur „1“ apudas ilin ĉiujfoje – Esperanto! En la verkoj estas uzitaj ĉu poeziaĵoj de ĉeĥaj esperantistoj (ekz. de Čestmír Vidman), ĉu ŝiaj – en tradukoj de J.Mráz, M.Malovec, F.Patera, J.Werner. Nur en la ĉeĥa kaj Esperanto troviĝas la titolo kaj la mesaĝo kaj la postparolo (en la traduko de M.Malovec). **La 15-an de aprilo 2019** okazis ĉiujara publika legado de la verketo – en persona prezentado de (la menciitaj) diversaj nacioj (la Esperantan prezentis mi, Margit Turková). La solenaĵo okazadas en la spacoj de la Nacia etnografia muzeo, Prago, nune en la historia biblioteko – en kiu estis fondita ĉeĥa esperantista komunumo!

El la supre menciitaj faktoj klariĝas, ke la Poetino alproprigis al si la plej taŭgan manieron por sendi siajn mesaĝojn de kristana humanismo – la internacian lingvon Esperanto...

Bulteno, n-ro 3/2019

Rememorigo de František Kožík

Margit Turková

Ĉu tio estas hazardo, ĉu la „providenca destino“, ke en la praga kvartalo Malešice vivis (preskaŭ en unu strato) kvar por ni konataj verkistoj – esperantistoj: Jiří Karen, František Kožík, Josef Rumler, Čestmír Vidman...

Kaj maljunaj kaj junaj „patriotoj“ de la regiono kunigis siajn emojn por prezentadi la „famajn kunloĝantojn“ al la nuna loĝantaro de la kvartalo. Ke ties literaturaj trezoroj ne perdiĝu en profundaĵo de arkivoj, sed vivigu la kulturan etoson. La afero de jubileoj komenciĝis per la poeto Jiří Karen, la persono, kiu estis „la plej videbla“. Plej ofte oni vidis lin en la loka parko, ĉu sidanta, ĉu paŝanta – sed ĉiam kun ia libro en la manoj. Ne povis tion ne rimarki unu lerta 6-jarulo: „Sinjoro, kion vi ĉiam faras, promenante?“ „Mi legas librojn“. „Aĥ ja, vi bedaŭrulo“... Nun la parko havas oficialan nomon: „Parko de Jiří Karen“. Okaze de tiu afero realiĝis publika prezento de verkoj de Jiří Karen en kulturaj institucioj de la Prago 10-kvartalo. Lian riĉan agadon en la Esperanta kampo prezentis mi, kaj Věra Ludíková – redaktinto de J.K.-verkaro.

Pasis du jaroj, kaj **la 16-an de majo 2019** okazis alia jubileo-festo: la 110-a naskiĝdatreveno de „la plej granda“ ... ja ĝuste je la 16-a de majo 1909 naskiĝis **František Kožík**. Lin oni ne bezonas prezenti – tuta ĉeĥa nacio konas lin – inter ili ĉeĥaj esperantistoj. La kultur-funkciuloj plenumis sian ŝatatan devon kaj kunigis la favorantojn de la Verkisto en la Malešice-biblioteko. Min ili favoris, ĉar ĉe la supre menciita Karen-evento mi atentigis ilin pri František Kožík – esperantisto. Do vere – la programo enhavis parton pri tiu ĉi lia agado, kiun plenigis plejparte mi. Dank'al M.Malovec, kiu plenamplekse priskribis la agadon de esperantistoj en la Radio-elsendado en Brno, mi povis informi la partoprenantojn pri la etapo, kiam en la elsendejoj Brno, Bratislava, Prago, Ostrava estis prezentita la ĉeĥa kulturo per la fama **Verda ĉaro**, kiun „tiris“ ankaŭ František Kožík. Por ni ĉiuj fariĝis la evento neforgesebla, ĉar inter ni estis la filino de F.K. – Alena Kožíková... Pri la vivo kaj verko de sia patro ŝi scias ĉion – krom la tradukaĵoj, per kiuj ja povas „fieri“ ni, esperantistoj. Ĝoja estis konscio, ke danke al Vondroušek, Karen, Malovec enmondiĝis la verkoj **Největší z pierotů** (*La plej granda el pierotoj*), **Světlo v tmách** (*Lumo en tenebroj – pri Komenio*), k.a. Kompreneble, ke mi ne preterpasis la novaĵojn – la operon „Sternenhoch“ kaj la Esperantan vikipedion. Sinjorino Alena K. tuj notis tion en sian kajerejon kun la vortoj: „Mi devas tion pli profunde ekkoni“. Tion ni, esperantistoj, certe kun ĝojo akceptas...

Bulteno, n-ro 3/2019

Lanĉo de libro pri Zamenhof

Tomáš Břicháček

La 31-an de majo okazis en la Pola instituto publika lanĉo de la libro *Ludvik Lazar Zamenhof – život dílo ideály* de Alexander Korženkov. Libron ĉeĥigis Jindřich Košťálek kaj eldonis ĝin KAVA-PECH. Patrono de la libro volonte iĝis mi.

Bulteno, n-ro 3/2019

Forpasis Helena Štruncová kaj Marie Drašnarová

Kun doloro ni anoncas, ke fine de septembro forpasis en la aĝo de 94 jaroj iama prezidantino de nia klubo s-anino **Helena Štruncová** (al kiu estis dediĉita artikolo en Bulteno n-ro 1/2015)

kaj ke iam en junio estis murdita praga esperantistino **Marie Drašnarová** en la aĝo de 73 jaroj (vidu la paĝon 6).

Bulteno, n-ro 3/2019

Reklamo por Esperanto

Vlasta Piščíková

La 9-an de junio 2019 membroj de la klubo E-mental' kreis en Prago reklamon por Esperanto. Ili pentris ĝin sur barilon ĉirkaŭ konstruata domo en vigla strato de Prago. Posedantoj de la barilo – la konstrufirmao – mem proponis al homoj, ke ili laŭplaĉe kreu.

Unue ili parton de la barilo nigre kolorigis per farbo, kiun ili hazarde trovis en proksimeco. Per penikoj kaj eĉ per propraj manoj ili dum kelke da minutoj preparis la spacon por plua kreado.

Poste devis esti solvita problemeto, kion desegni sur la barilon. Estis klare, kiujn ĉefajn vortojn skribi, sed kion plu? Feliĉe en la grupo estis juna novulino, kiu studas reklamon kaj ŝi donis ĉefan aspekton. Poste jam ĉiuj diligente desegnis.

Sur alia parto de la barilo ili rimarkis jam estantan verdan stelon, kiu instigis ilin por plua kreado kaj ili alskribis grandan vorton ESPERANTO.

Bedaŭrinde la pentraĵo restis en la barilo nur kelkajn tagojn, ĝis kiam niaj sprajistaj konkurantoj surkovris ĝin per siaj skribaĉaĵoj.

Bulteno, n-ro 3/2019

O. Březina – překlady básní aneb Domluvíme se v EU?

Viktor Dvořák

Od 11. do 24. června 2019 se uskutečnila výstava v předsálí Jednacího sálu Senátu Parlamentu ČR v Praze pod záštitou senátora RNDr. Miloše Vystrčila, který přítomné přivítal. Úvodní slovo – Jiří Höfer, recitace básně Moje matka – Magdalena Krejčová a hudební doprovod na housle – Petr Hudeček. Viktor Dvořák dále komentoval obsah na panelech podle autorů překladů Březinovy básně Moje matka / My Mother / Mia Patrino, ve kterých je obsah, předmluva i ediční poznámka v jazyku českém, anglickém a esperantském. Výstava se konala při příležitosti 150. výročí narození a 90. výročí úmrtí Otokara Březiny. Měla za cíl ukázat na obtížnost šíření literatury malých národů ve světě a s tím souvisejícími problémy dorozumívání. Předkládá se k úvaze možnost využití esperanta, které je univerzálním jazykem, který odpovídá pojetí Jana A. Komenského v díle VIA LUCIS, kapitola XIX. Mnohojazyčnost je stále překážkou a s lítostí lze konstatovat, že naplněním „Barcelonského“ cíle je jen omezeně vyřešen problém vzájemné komunikace v EU. K velké škodě je, že tvůrci dokumentu KOM 566, Brusel (18. 9. 2008) potřebu univerzálního jazyka zcela pomíjí. Výstavu připravil Ing. Viktor Dvořák, CSc., ze svého dlouholetého bádání a pátrání po překladech Březinova básnického díla, jeho překladatelích a dědicích autorských práv. Vyhledání překladatelů a získání souhlasu se zveřejněním poskytnutých překladů a materiálů byla dlouholetá, časově velmi náročná práce. Výstava byla výsledkem spolupráce s Klubem přátel esperanta ve Svitavách, Spol. O. Březiny v Jaroměřicích nad Rok., Ústavem pro českou literaturu AV ČR v Praze, Moravskou zemskou knihovnou v Brně a Památkem národního písemnictví v Praze. Byl projeven zájem o opakování výstavy v rodišti Otokara Březiny v

Počátkách, Jaroměřicích nad Rokytnou a Galerii Františka Bílka v Praze, prostřednictvím Spol. F. Bílka.

Bulteno, n-ro 3/2019

Esperantista geedziĝo

La 20-an de julio 2019 geedziĝis gesamideanoj Vít G. Mišurec kaj Veronika Venislovas. La sekvantan tagon post la oficiala geedziĝo okazis Ementala geedziĝifesto. Ni elkore gratulas kaj deziras multe da feliĉo kaj sano.

Bulteno, n-ro 3/2019

Helpu helpi 2019

Vlasta Piščíková

La 24-an de julio 2019 okazis jam la sesa aranĝo HELPU HELPI, dum kiu esperantistoj de E-mental' aĉetis brikojn por karitata projekto Briko, kiu helpas konstrui labortrejnadcentron por handikapuloj, kiu kreskas rande de Prago. Ĉi-foje helpis ankaŭ partoprenantoj de aranĝo ĜUPR, kiu ĝuste okazas en Prago.

Estis kolektita mono por 40 brikoj!

La aĉetitaj brikoj estis ornamitaj per Esperanto-tekstoj...

...kaj enmetitaj en simblan muron, kiu staras meze de Prago, en la strato, kie ĉiutage trairas amasoj da turistoj, kiuj admiras la muron kaj fotas ĝin. Kun la muro ili nun ankaŭ fotas la Esperanto-brikojn, kaj tiel oni povos vidi Esperanton en diversaj mondopartoj.

Grandan dankon al ĉiuj partoprenantoj, kiuj helpis surloke...

...kaj apartan dankon al eksterpragaj kaj eksterlandaj bonkoruloj, kiuj ne hezitis sendi monon!!!

Bulteno, n-ro 3/2019

La praga klubo rememorigas sian grandan estron

La 8-an de septembro 2019 pasis 50 jaroj ekde la morto de Jaroslav Šustr, elstara esperantisto, multjara prezidanto de nia klubo (1931–1958) kaj ĝia honora prezidanto, honora membro de ĈEA, delegito kaj ĉefdelegito de UEA, „karmemora homo“. La klubo rememorigis lin per solena prelego, kiu okazis la 3-an de oktobro 2019 kaj eldonas tiun ĉi numeron de Bulteno, kiu estas komplete dediĉita al li.

Bulteno, n-ro 2/2019

Tri sinsekvaj aranĝoj kun Martin Stuppnig en Ĉeĥio

Petr Chrdle

Senpere antaŭ sia 94-jariĝo, en oktobro 2019, faris la fama aŭstra esperantisto Martin Stuppnig vojaĝon al Ĉeĥio, kie li trifoje prezentis sian tre sukcesan libron, eĉ en tri lingvaj variaĵoj: La germana originalo, la Esperanto-versio kaj la freŝe eldonita ĉeĥa traduko.

Unue, li partoprenis la Konferencon de Ĉeĥaj fervojistoj-esperantistoj en Kořenov de la 11-a ĝis la 13-a de oktobro. Due, la 15-an de oktobro okazis la unua publika lanĉo de la libro en la ĉeĥa en la aŭlo de la Humanisma gimnazio en Prago, kie li prezentis ĉiujn tri versiojn de la libro, post kiam sekvis diskuto de la aŭtoro kun la ĉeestantoj kaj aŭtografado.

Fine, la dua oficiala publika lanĉo okazis en la Mahen-biblioteko en Brno la 18-an de oktobro. Ĝi okazis lige kun la kongreso de ĈEA, kiun Martin ankaŭ partoprenis. La programo estis simila kiel en Prago.

Jen la historio de tiu mirinda libro, per kiu Martin Stuppnig sukcese debutis kiel verkisto en la aĝo de preskaŭ 90 jaroj:

Ĝi aperis unue en la germana kun la titolo *Militimpressionen*, sekve en Esperanto kun la titolo *Home en senhomeco* en la traduko de Jozefo Horvath. Ĉar multaj esperantistoj deziris aĉeti ankaŭ la germanan originalon, kiu dume elĉerpiĝis, mi eldonis en malgranda kvanto la duan germanan eldonon kun la pli trafa titolo *Menschlich in der Unmenschlichkeit* kompletigitan pri la tekstoj aldonitaj en Esperanto-eldonon: Aldonaĵoj pri la batalo ĉe Monte Cassino, kiun Martin devis partopreni kaj en la libro priskribas siajn priajn memorojn, kaj pri britaj militkaptitejoj en Afrika, kie li travivis du jarojn, sed ankaŭ koncizan tekston pri la aŭtoro. Ĉar la eldonkvanto 300 ekzempleroj mirakle baldaŭ elĉerpiĝis, jam estas eldonita la dua Eo-eldono.

Kaj nun finfine aperis ankaŭ la ĉeĥa traduko kun la titolo *Vždy lze zůstat člověkem* (*Ĉiam eblas resti homo*, kio estas parto de la citaĵo de J. W. Goethe, kiun ni elektis kiel moton: *Ne ĉiu povas esti heroo, sed ĉiam eblas resti homo*) en la traduko de la duopo Jindřiška Dubinová kaj Karel Kauer. Kiel bazo de la traduko oni uzis la duan, kompletigitan germanan eldonon. Mi forte esperas, ke ĝi estos same sukcesa kiel la germana originalo kaj la Esperanto-versio.

Bulteno, n-ro 3/2019